

industrija
gumijevih
usnjenih
in kemičnih
izdelkov

Sava Kranj

20. JUNIJ 1975

ŠTEVILKA 12 — XV

Tudi danes je tako: ostati zvest svojemu imenu, ki zelo zavezuje, more Komunisti samo tako, da je stalno v prvih vrstah revolucionarnega boja za socialistično samoupravljanje, za krepitev stabilnosti Jugoslavije kot bratske skupnosti narodov in narodov in narodov, ki ne odstopajo od nje. Z drugimi besedami, da se vztrajno in brez ustanka bojuje za dosledno uresničevanje partijske politike in Titovo revolucionarno usmeritev. To zahteva od njega delavski razred in zveza komunistov. To pričakuje od njega brez izjeme vsi tisti, ki mu te dni pošiljajo čestitke in želje ob zlatem jubileju.

50 let Komunista

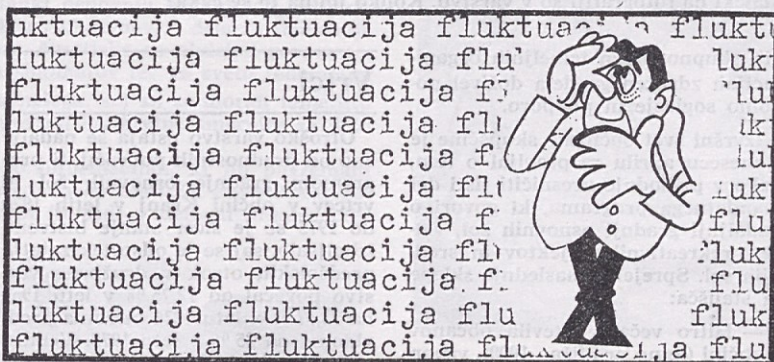
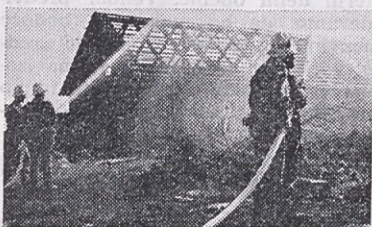
Prehojena pot časopisa Komunist v minulih 50 letih je pot komunistične partije, pot Zveze komunistov Jugoslavije. Biti glasilo revolucionarne partije, pomeni biti njeno orožje v boju za uresničevanje vloge neposrednih sil delavskega razreda. Komunist se je pojavil in bil zatrt. Znova in znova se je pojavljal in vztrajal, vztrajal s partijo. Ob jubileju, ki ga letos proslavlja Komunist, bo tudi v Kranju vrsta proslav, v katere se bomo vključili tudi člani ZK Sava.

(Stran 13)

Požarna varnost v industriji

Ne mine skoraj dan, da ne bi v dnevnem časopisu zasledili poročila o kakšnem požaru. Neredko so to požari v tovarnah, kjer ogenj poleg velikih materialnih izgub terja tudi človeška življenja. Sprašujemo se, zakaj?

(Stran 9)

Fluktuacijo kot odraz bolj ali manj urejenih razmer v podjetju in kot povzročitelja dodatnih stroškov poslovanja smo dolžni neprestano spremljati in v največji možni meri odstranjevati vzroke. Fluktuacijo bomo zajezili le, če bodo po tozdihi pokazali več dobre volje in na osnovi analize sprejeli določene ukrepe, ker so to istočasno ukrepi v smeri akcijskega programa za znižanje splošnih stroškov.

(Stran 6, 7)

Program gradnje šol, vrtcev...

Že leta 1964 smo se kot prva občina v Sloveniji odločili, da z delom svojega osebnega dohodka pomagamo zgraditi prepotrebne šolske objekte. Leta 1970 z isto akcijo nadaljujemo. Občani in delovni ljudje so se v obeh primerih pozitivno odločili in pokazali svojo veliko socialistično zavest. Narejenega je bilo veliko, vendar to še ni vse. Smo za nadaljevanje akcije za zbiranje sredstev za gradnjo šol, vrtcev!

(Stran 2, 4)

Naš razgovor

Neskromen bi bil, če bi si domisljal, da sem v nekaj stavkih predstavljal človeka v celoti. Moral bi zaiti v njene globine, v temne hodnike, kjer se skrivajo zarastline bolečin in prodreti tja, kjer so shranjeni lepi spomini. Vsak velik človek je sestavljen iz tisočeri majhnih, drobnih, lepih lastnosti. In naj-

večkrat samo on ve, kaj je v resnici — močni ljudje svetu ne kažejo svojih bolečin in ne pretiravajo z radostmi. Takšna je Jerica Zupan.

(Stran 10)

Preberite v naslednji SAVI

- Razgovor z delegatko Zdenko Jurančič
 - Ustanovljen je svet organizacije ZSM Sozd Polikem
 - Športni teden Save
 - Križanka
- in več zanimivih sestavkov pred dopustom.

Izobraževanje članov ZK

Izobraževanje je ena od osnovnih dolžnosti članstva ZK pa naj to izobraževanje poteka na seminarjih, študijskih sestankih, neposredno na razpravah v osnovnih organizacijah. Le poučen komunist je moč, s katero lahko kljubujemo nasprotnikom našega samoupravnega socialističnega sistema.

(Stran 3)

RTI — INDOK

Glavni cilj INDOK dejavnosti v delovni organizaciji je uporaba strokovnih informacij. Skupina strokovnjakov zbira in obdeluje strokovne informacije ter jih posreduje uporabnikom. Obdelujejo angleško, nemško, francosko, rusko ter seveda domačo periodiko. Z raziskovalno tehnološkimi in strokovno poslovnimi informacijami zajemajo področja gume, umetnih mas, umetnega usnja, kemičnih izdelkov ter sorodnih industrij...

(Stran 5, 7)

O mladini...

Na enem od stebrov v tehnični hali visi lepak še od prejšnje akcije: Mladinci! Udeležimo se delovne akcije. Z udeležbo bomo pokazali svojo delovno zavest do kolektiva.

Čisto okolje — naše ogledalo.

In še odgovor čečkaču, ki je pripisal: »Kakšna korist!« Sram naj te bo!!

(Stran 9)

Nadaljevanje gradnje družbenih objektov v letih '75 — '80

Krajevne skupnosti so z novo ustavo postale temeljne samoupravne družbene skupnosti delovnih ljudi in občanov, v kateri delovni ljudje in občani v sodelovanju z drugimi temeljnimi samoupravnimi organizacijami in samoupravnimi skupnostmi zadovoljujejo svoje osebne in skupne potrebe, odločajo v uresničevanju svojih skupnih interesov, sodelujejo pri odločanju o zadevah skupnega pomena v krajevni skupnosti, občini in širši družbenopolitični skupnosti.

V ta namen se v krajevni skupnosti povezujejo delovni ljudje in občani, ki živijo in delajo na njenem območju, in delovni ljudje, ki delajo v temeljnih organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih skupnostih.

Hiter razvoj gospodarstva naše občine v zadnjih desetih letih, intenzivno zaposlovanje novih delavcev (letno od 4,5 % do 5,5 %) in pa visok odstotek (skoraj 50 %) zaposlenih žena so vzroki, da smo v občini že pred več kot desetimi leti pristopili k izjemnemu načinu reševanja potreb delovnih ljudi in občanov po družbenem standardu.

Tako smo že leta 1964, kot prva občina v Sloveniji, izpeljali referendum, v katerem so se občani v veliki večini izrekli, da tudi z delom svojega osebnega dohodka pomagajo ublažiti takrat izredno pereče potrebe po novih osnovnih šolah in vzgojnovarstvenih objektih. Kljub temu, da je gradnja obeh vrst objektov uspešno potekala, smo leta 1970 ponovno ugotovili, da je potrebno z gradnjo osnovnih šol in vrtcev nadaljevati. Občani so se tudi takrat pozitivno odločili in na že drugem referendumu izglasovali, da tudi v prihodnjih petih letih namenijo del svojega osebnega dohodka za pospešeno gradnjo teh objektov. Podoben sklep so sprejeli tudi zaposleni v takratnih delovnih organizacijah, da bodo tudi del dohodka porabili v te namene.

Lahko rečemo, da so rezultati združenih prizadevanj v preteklih desetih letih odlični. Tako smo v tem času zgradili:

- 7 popolnih osnovnih šol,
- 6 nepopolnih osnovnih šol,
- 3 prizidke pri popolnih oz. nepopolnih osnovnih šolah,
- 6 samostojnih vzgojnovarstvenih ustanov,

7 vzgojnovarstvenih ustanov v povezavi z osnovnimi šolami,

5 vzgojnovarstvenih ustanov pa je bilo pridobljenih z adaptacijami starejših poslopj.

Ob sprejemanju letošnjega družbenega načrta je občinska skupščina razpravljala o najbolj perečih nalogah, ki jih mora naša družbenopolitična skupnost rešiti v prihodnjih letih. Ugotovila je, da velike naložbe v gospodarske dejavnosti prav v zadnjih letih in izjemno visoko zaposlovanje nadalje terjajo pospešeno gradnjo nekaterih vrst družbenih objektov v krajevni skupnosti. Zato je gradnjo teh objektov vključila tudi v svoj mandatni program, ki je ob razpravah v krajev-

dard, zato je potrebno takoj pristopiti k nadaljevanju gradnje objektov, ki jih delovni ljudje in vsi občani najbolj potrebujejo.

— Akcija — že tretja po vrsti — bi morala zajeti vse delovne ljudi in občane in bi vsekakor morala imeti tudi solidarnostni značaj glede na to, da je v precejšnjem številu krajevnih skupnosti ta del družbenega standarda že rešen, in to prav tako s skupnimi naporji vseh občanov.

— Zato izvršni svet predlaga, naj bi po izteku zadnjega referenduma junija letos tudi v prihodnjih petih letih delovni ljudje prispevali 1 % svojega neto osebnega dohodka, temeljne organizacije združenega dela pa 1 % od bruto osebnih dohodkov iz ustvarjenega dohodka.

S tako zbranimi sredstvi bomo v petih letih lahko financirali naslednji program osnovnih šol, vrtcev, rekreativnih objektov, srednjih šol in ostalih potreb v krajevni skupnosti.

Malčki na fotografiji so v varstvu. Koliko jih na to še čaka?

nih skupnostih in temeljnih organizacijah združenega dela doživel popolno soglasje in podporo.

Izvršni svet občinske skupščine je v mesecu aprilu razpravljal o tem, kako v prihodnje uresničiti tisti del mandatnega programa, ki govori o nadaljnji gradnji osnovnih šol, vrtcev, rekreativnih objektov in srednjih šol. Sprejel je naslednje sklepe in stališča:

— Hitro večanje števila občanov v občini (letno približno 1000), vzpon gospodarstva in množično zaposlovanje še vedno povzročajo hude pritiske na obstoječi družbeni stan-

Vrtci

Otroško varstvo ostaja še nadalje eno od prednostnih področij. S programom gradnje osnovnih šol in vrtcev v občini Kranj v letih 1970 do 1975 se je sicer stanje bistveno izboljšalo, saj se je odstotek zajetja predšolskih otrok v družbeno varstvo povečal od 12,75 % v letu 1969 na 23,37 % v letu 1974 oziroma predvidoma na 25 % v letu 1975. Vendar se tudi tu pojavljajo še vedno nove hude potrebe, zlasti v predelih, kjer je stanovanjska gradnja intenzivnejša. Zaradi občutnih podražitev gradbenih storitev ostaja še kot neizpolnjena obveza iz programa gradnje osnovnih šol in vrtcev vzgojnovarstveni zavod v Predvoru z zmogljivost 60 otrok. Zaradi gradnje novega stanovanjskega naselja Planina v Kranju pa je izredno pereče tudi vprašanje izgradnje vzgojnovarstvenega zavoda na Planini, z zmogljivostjo za najmanj 140 otrok, še posebej, ker se tu naseljujejo predvsem mlajše družine. Že ob današnjem številu prebivalcev v krajevni skupnosti Huje—Planina—Čirče (3400 prebivalcev pred začetkom gradnje nove soseske na Planini, 5900 prebivalcev predvidoma v aprilu 1975) čaka na sprejem v vrtec 260 predšolskih otrok tega predela Kranja, od teh 51 dojenčkov. Če predvidevamo, da bo naselje Planina, ko naj bi bilo dograjeno do leta 1982, štel

predvidoma 16.655 prebivalcev, bo ta problem še toliko bolj pereč.

Osnovne šole

V program izgradnje osnovnih šol bi vključili

— popolno osnovno šolo na Planini,

— nepopolno osnovno šolo na Primskovem.

Obe šoli sta bili sicer že omenjeni v programu za referendum leta 1970, vendar le v skromnejši obliki kot prizidek oziroma adaptacija. Na Planini, kjer je bil prvotno predviden le prizidek pri sedanji osnovni šoli Staneta Žagarja, je s preusmeritvijo blokovne gradnje v ta del Kranja nastala bistveno drugačna situacija. Naglo naraščanje števila prebivalcev Planine, razvidno iz podatkov, ki utemeljujejo potrebo novega vzgojnovarstvenega zavoda v tem delu mesta, terja zgraditev nove popolne osnovne šole poleg že obstoječe, sicer grozi v bližnji prihodnosti že triizumenski pouk. Nova šola naj bi imela 24 učilnic in 2 telovadnici ter bi vključevala do 800 učencev, medtem ko bi sedanja osnovna šola Staneta Žagar imela 600 do 700 učencev. Številne razprave so pokazale, da se tudi na Primskovem adaptacija skoraj 100 let stare stavbe ne izplača, saj se z njo stanje ne bi bistveno izboljšalo, poleg tega je treba računati, da se bo sedanje število 422 šoloobveznih otrok na Primskovem še povečalo zaradi novih individualnih stanovanjskih gradenj v tem delu Kranja.

Zato je na predlog koordinacijskega odbora za gradnjo osnovnih šol in vrtcev občinska skupščina sklenila spremeniti prvotni program tako, da se na Planini zgradi nova popolna osnovna šola in da se za območje Primskovega zgradi nov šolski objekt na zemljišču v neposredni bližini združenega doma. Objekt bi imel 8 matičnih učilnic in 2 prostora za vrtec ter pripadajoče funkcionalne in pomožne prostore, zasnovan pa naj bi bil tako, da bi s poznejšo dozidavo lahko tu nastala popolna osnovna šola.

Z navedenima gradnjama pa ne bodo še pokrite vse potrebe po osnovnošolskem prostoru, zlasti če upoštevamo potrebo po razvijanju celodnevne šole kakor tudi intenzivnejšo stanovanjsko gradnjo v nekaterih delih občine. Vendar predvidevamo, da bo mogoče v bodoče nameniti za te potrebe vsaj del sredstev tudi iz rednega programa izobraževalne skupnosti, saj je ta po ustavi dolžna skrbeti tudi za širjenje materialne osnove šolstva.

Rekreativni objekti

Vedno zahtevnejši tok življenja in zvišanja produktivnosti dela porajata vedno večjo potrebo delovnega človeka po športu in rekreaciji. Lahko celo trdimo, da je učinkovita sprostitev, ki jo rekreacija nudi, pogoj za uspešno delo na delovnem mestu in eden izmed dejavnikov preventivnega zdravstva. Prav tako sta pomembna šport in rekreacija kot sestavna dela vzgojnega procesa mladih rodov.

Zahteve občanov in delovnih ljudi po novih rekreativnih objektih se ob raznih razpravah pojavljajo že nekaj let, še posebno intenzivne

(Nadaljevanje na 4. strani)

Kako lepo bi bilo, če bi bili vsi cicibani v varnem zavetju otroškega vrta

Organiziranost ZK v delovni organizaciji in razprava o poslovniku je bila ena od tem, ki jo je vodil tov. Franci Rakovec

Seminar za sekretarje osnovnih organizacij ZK v Savi

Zadnje dva dni maja je bil v Škofji Loki dvodnevni seminar, namenjen sekretarjem osnovnih organizacij ZK v Savi. Seminar, ki se ga je udeležilo štirideset sekretarjev, je pripravila komisija za idejnopolitično delo, razdeljen pa je bil na tri dele:

- gospodarski,
- politični in
- tehnični del.

V gospodarskem delu seminarja je predaval Rudi Babnik, ki je sodeloval tudi v razpravah ter odgovarjal na vprašanja.

V drugem delu, kjer smo obravnavali naloge Zveze komunistov v samoupravni socialistični družbi, idejnopolitično vlogo osnovne organizacije ZK ter razčlenitev delovnega programa ZK Sava, pa so sodelovali Henrik Peterneš, sekretar občinske konference ZK Kranj, Jože Kocijan, predsednik komisije, ki je pripravila seminar, ter Franci Prisljan, sekretar ZK Sava.

Za delo organizacije je vsekakor pomembno razviti ustrezno organiziranost, utrditi načine in metode dela ter številna druga vprašanja. Prav zaradi tega je bila skoraj tretjina seminarja namenjena razgovorom o teh vprašanjih. Pri tem sta sodelovala Franci Rakovec, predsednik komisije za organiziranost ZK, ter Tonček Bajuk, sekretar tajništva družbenopolitičnih organizacij. Seminar, ki je obsegal deset ur predavanja in šest ur razprav, ni bil namenjen samo medsebojnemu informiranju o delu in nalogah, temveč je dal, predvsem v razpravah — odgovor na marsikatera vprašanja, ki se pojavljajo sekretarjem pri njihovem delu.

Pred zaključkom seminarja je Jože Kocijan povprašal prisotne še za mnenje. Večina je menila, da je bil seminar dobro pripravljen in zanimiv. Nekateri so menili tudi, da bo delo v prihodnje pokazalo, kakšna oz. katera znanja bi sekretarji morali še pridobiti na podobnih seminarjih — za dobro delo osnovnih organizacij.

Seminar je bil nedvomno koristen in uspešen. K temu so pripomogli tudi udeleženci, saj so bile razprave živahne in zelo konkretne.

Jože Štular

Po oceni udeležencev je bil seminar dobro pripravljen in koristen za organizacijo ZK in vsakega sekretarja

Razprave o aktualnih vprašanjih

Do srede junija so se končali sestanki osnovnih organizacij oziroma oddelkov ZK Sava. Po sklepu sveta ZK so obravnavali delo in delovanje komunistov v okviru sklepov konference, študijsko so obdelali govore tovariša Tita na kongresu jugoslovanskih sindikatov ter na svetu federacije.

Za sekretarje je bila to dokaj težka naloga, saj so se morali temeljito pripraviti na razgovore, iz sklepov pa povzeti konkretne smernice za delo posameznih osnovnih organizacij.

Po neformalnih razgovorih in pa po informacijah, ki jih povzemam po zapisnikih z razprav, je povsem gotovo, da so člani ZK Sava dokaj pozorno spremljali dogajanja v naši družbi in tudi v delovni organizaciji.

Te dni so bili končani sestanki osnovnih organizacij in oddelkov ZK. Na sliki oddlek ZK tehnične službe

Sekretarji osnovnih organizacij in oddelkov ZK na seminarju v Škofji Loki

Izobraževanje članov ZK

Komisija za idejnopolitično delo je že na svoji prvi seji (sredi maja) obravnavala svoj program dela.

Izobraževanje je ena od osnovnih dolžnosti članstva Zveze komunistov, zato je omenjena komisija dala največ poudarka organiziranju ustreznih seminarjev, poleg tega pa bo tudi več študijskih sestankov, analiz ter razprav v osnovnih organizacijah. Zaradi zanimivosti objavljamo program dela ideološke komisije pri svetu ZK Sava v celoti:

1. seminar za sekretarje osnovnih organizacij — 2 dni — končan
2. seminar za člane sveta in sveta skupnosti tozdov — 1 dan — v juniju
3. skupna predavanja za vse komuniste z razpravami po predavanjih v osnovnih organizacijah (4—5 predavanj) — september, oktober, november, februar
4. študijski sestanki, analize, razprave po osnovnih organizacijah (posebni program) — teden po predavanjih
5. seminar za sprejem novih članov (posebni program) — november
6. seminar za sekretarje osnovnih organizacij, analiza uresničevanja dogovorov (1 dan) — januar
7. ustanovitev aktiva predavateljev v delovni organizaciji Sava — september
8. politična šola — v Kranju
— v Ljubljani (srednja)

O posameznih akcijah vas bomo sproti obveščali.

vest — vest — vest — vest — vest —

Borovo v številkah

V tovarnah kombinata BOROVO so v prvih štirih mesecih letošnjega

leta izdelali 6,7 milijona parov gumene in usnjene obutve, 7.203 tisoč ton avtomobilskih gum in več kot 3.000 ton gumijskih tehničnih izdelkov.

Nove, višje stanarine

V mesecu maju je izvršni svet Skupščine občine Kranj z odredbo povečal stanarine. Povišanje stanarin je bilo nujno potrebno, saj del stanarine, ki jo namenja za tekoče vzdrževanje hiš, ni zadostoval niti za najbolj potrebna vzdrževalna dela.

Dosedanja višina stanarine je bila odvisna od vrednosti stanovanja, ki se je ugotovila po stroških gradnje decembra 1964. leta, ne glede na to, da so stroški gradnje v naslednjih letih neprimerno narasli.

V tem sestavku vam posredujemo izračun nove stanarine.

Stanarina se bo povečala za 25 % s tem, da se uporablja za izračun število točk, ki je bilo ugotovljeno ob zadnjem točkovanju leta 1973. Če stanarina, ki jo plačujete, ni bila obračunana po točkovanju iz leta 1973, temveč prej, bo lahko nova stanarina večja tudi za 40 % od sedanje stanarine. To pa zato, ker bodo sedaj upoštevali točkovanje iz leta 1973. Za ugotovitev nove vrednosti se uporablja ob zadnjem točkovanju ugotovljeno število točk, brez točk za tisto opremo in izboljšanje stanovanja, ki so jo stanovalci sami prispevali. Število točk je razvidno iz zapisnika o ugotovitvi vrednosti stanovanj. Vsi, pri katerih je bilo novo točkovanje oprav-

vanjske površine;

$1.525,20 \text{ din} \times 29,5 \text{ m}^2$ (površina stanovanja) = 44.992,50 din je navidezna vrednost stanovanja;

$44.992,50 \text{ din} \times 3,5 \% = 1.574,73 \text{ din}$ je stanarina letno;

$1.574,73 : 12 = 131,23 \text{ din}$ je stanarina mesečno;

$131,23 \times 25 \% = 32,81 \text{ din}$ je povešanje stanarine.

Nova stanarina je torej 164,04 din. Da pa s povečanjem stanarine ne bi bile prizadete družine z nizkimi dohodki, pa je predlagan tudi odlok o delni nadomestitvi stanarine in drugi družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu. Odlok dovoljuje občanom, da si pridobijo pravico do subvencije do 80 % celotne stanarine. Osnova za obračune je naslednja tabela.

Znosno letno stanarino oziroma stanarino, ki bi jo gospodinjstva še lahko plačala, se izračuna iz te tabele, in sicer na naslednji način.

Najprej preverite vaš letni družinski dohodek. V tabeli poiščite, v kateri dohodkovni razred pridete, ter to pomnožite s številom v koloni število družinskih članov, to delite s 100 in dobite znosno letno stanarino. Nato izračunajte vašo letno stanarino, ki jo boste od tega meseca naprej plačevali. Če je višina znosne letne stanarine višja, kot jo

: 100 = 2.200.— din (mesečno 183,30 dinarjev). Če je vaša letna stanarina nad tem zneskom, na primer 2.400.— din (mesečno 200,00 din), dobite subvencionirano razliko torej 200.— din (mesečno 16,70 din), če pa je vaša letna stanarina pod 2.200.—

dinarjev, pa do subvencije niste upravičeni.

Natančnejše informacije lahko dobite v oddelku za družbeni standard ali v Podjetju za stanovanjsko izgradnjo v Kranju, C. JLA 6 — nebotičnik.

Nadaljevanje gradnje

(Nadaljevanje z 2. strani)

pa so bile ob sprejemanju letošnje- ga družbenega načrta.

V zadnjih 10 letih ni bilo v občini zgrajenega nobenega rekreativno-športnega objekta. Izjemo predstavljajo sicer nove telovadnice in igrišča pri osnovnih šolah, ki pa delovnim ljudem in občanom ne dajejo večje možnosti za rekreacijo. Danes manjka nekaj prepotrebnih centralnih rekreativnih objektov, poleg tega pa moramo nujno pričeti z gradnjo teh objektov tudi po krajevnih skupnostih, in to, če je le mogoče v sklopu osnovnih šol in vrtcev.

Konkreten program gradnje rekreativnih objektov je naslednji:

- umetno drsališče,
- strelišče za malokalibrsko puško in pištolo,
- SENCUR — športni park, v tem obdobju naj se zgradi nogometno igrišče, atletska steza, zemeljska tribuna in garderoba; dela so se pričela leta 1974 in jih je že letos nujno nadaljevati,

— NAKLO, nogometno igrišče kot nadomestilo za prejšnje igrišče. Poleg igrišča je potrebno zgraditi še garderobe;

— JEZERSKO, zgraditev asfaltirane ploščadi na sedanjem igrišču poleg Kazine, ki bi se uporabljala poleti za rokomet in košarko, pozimi pa kot drsališče,

— GOLNIK, izgradnja dveh teniških igrišč in odbojarskega igrišča,

— DUPLJE, izgradnja manjše dvorane 18 x 12 m, ki bi služila šoli za telovadnico in športno rekreacijski dejavnosti,

— STRAŽIŠČE, za možnost rekreativne dejavnosti dopolnitvi stadion športnega društva Sava z igrišči za košarko in odbojko ter urediti garderobe; dom Partizana pa je potrebno adaptirati,

— VOKLO, VOGLJE, ureditev igrišča za rokomet in košarko pri osn. šoli,

— BESNICA, ob novi šoli ureditev igrišča za rokomet in košarko,

— KOKRICA, ob novi šoli ureditev igrišča za rokomet in košarko ter atletske naprave,

— objekti v manjših krajih v občini.

Programi krajevnih skupnosti

Občina Kranj je do sedaj zagotavljala krajevnim skupnostim sredstva za redno vzdrževanje komunalnih naprav in posebej del sredstev za investicije. Z občinskim proračunom je za leto 1975 tako predvidenih 2.600.000 din za redno dejavnost in 1.200.000 din za posebne namene — investicije, ki jih bodo dobile samo tiste krajevne skupnosti na podlagi natečaja, ki bodo imele najugodnejše pogoje po sprejetih kriterijih. Občina je v letošnjem letu poleg teh sredstev odstopila krajevnim skupnostim na podeželju 100 odst. pobrani prispevek za uporabo

mestnega zemljišča, ki bo znašal predvidoma 200.000 din, in 30 % istega prispevka krajevnim skupnostim na območju mesta Kranja v predvideni višini 500.000 din.

Tako zagotovljena sredstva pa predstavljajo manjši del vseh sredstev, ki jih potrebujejo krajevne skupnosti za zadovoljevanje skupnih potreb delovnih ljudi in občanov na svojem območju. Za naprej jim moramo pristi:

— sredstva za financiranje programov po posameznih področjih, kot so predlagana spredaj (zlasti otroško varstvo, osnovno šolstvo in rekreativni objekti),

— sredstva, ki jih bodo za potrebe krajevnih skupnosti namenile s svojim rednim letnim programom posamezne samoupravne interesne skupnosti (v tem primeru bo torej šlo za »pokrivanje« programov oz. za skupni program krajevne skupnosti in samoupravne interesne skupnosti) in

— del sredstev, zbranih s prispevki iz dohodka temeljnih in drugih organizacij združenega dela ter iz osebnih dohodkov delovnih ljudi, ki naj bi bil po predlogu namenjen za financiranje posebnih programov krajevnih skupnosti (npr. za gradnjo in modernizacijo krajevnih cest, ureditev javne razsvetljave, avtobusnih postajališč, pokopališč, telefonskih povezav in podobno).

(Nadaljevanje prihodnjic)

Preusmerjena proizvodnja

Industrija gumijastih izdelkov TIGAR v Pirotu bo zaradi predemencioniranja zmogljivosti za proizvodnjo radialnih plaščev za osebna vozila v naši državi spremenila sprejeti program svojega nadaljnjega razvoja. Namesto predvidenega povečanja proizvodnje teh pnevmatik, za katere so gradbeni in drugi objekti že dokončani, bo Tigar v začetku prihodnjega leta začel izdelovati radialno pnevmatiko za tovorna vozila. Letna zmogljivost bo 76.000 avtoplaščev; za preusmeritev proizvodnje bodo porabili 38 milijonov dinarjev.

Vulkanov izvoz

Kombinat gume Vulkan iz Niša bo letos realiziral več izvoznih poslov. Za potrebe avtomobilske industrije v SZ in na Madžarskem bo izdelal 2,8 milijona komadov filtrov (v vrednosti 1,5 milijonov dolarjev), za potrebe madžarske industrije pa gumijaste cevi (v vrednosti 300.000 dolarjev). S partnerji iz ČSSR pa potekajo razgovori o izvozu blaga v vrednosti okrog milijon dolarjev.

Dohodkovni razred Št. letni dohodek gospo- dinjstva	Število članov v gospodinjstvu							
	1	2	3	4	5	6	7	8
DIN	% znosnih izdatkov za stanarine							
1 4.199	4.199							
2 4.200 - 8.399	8.399							
3 8.400 - 12.599	12.599	2,5						
4 12.600 - 16.799	16.799	5,0	0,8					
5 16.800 - 20.999	20.999	6,8	0,7	0,2				
6 21.000 - 25.199	25.199	8,2	1,6					
7 25.200 - 29.399	29.399	9,3	2,8	0,9				
8 29.400 - 33.599	33.599	10,3	3,8	1,8	0,5			
9 33.600 - 37.799	37.799	11,2	4,7	2,7	1,3	0,2		
10 37.800 - 41.999	41.999	12,0	5,5	3,5	2,1	0,9		
11 42.000 - 46.199	46.199	12,7	6,2	4,2	2,8	1,6	0,7	
12 46.200 - 50.399	50.399	13,3	6,8	4,9	3,5	2,3	1,3	0,5
13 50.400 - 54.599	54.599	13,9	7,4	5,5	4,1	2,9	1,9	1,1
14 54.600 - 58.799	58.799	14,5	8,0	6,1	4,6	3,5	2,5	1,7
15 58.800 - 62.999	62.999	15,0	8,5	6,6	5,1	4,0	3,0	2,2
16 63.000 - 67.199	67.199	15,5	9,0	7,1	5,6	4,5	3,5	2,7
17 67.200 - 71.399	71.399	15,9	9,4	7,5	6,0	4,9	3,9	3,1
18 71.400 - 75.599	75.599	16,3	9,8	7,9	6,4	5,3	4,3	3,5
19 75.600 - 79.799	79.799	16,7	10,2	8,3	6,8	5,7	4,7	3,9
20 79.800 - 83.999	83.999	17,1	10,5	8,7	7,2	6,1	5,1	4,3
21 84.000 - 88.199	88.199	17,5	10,9	9,0	7,6	6,5	5,4	4,6
22 88.200 - 92.399	92.399	17,8	11,2	9,3	7,9	6,8	5,7	4,9
23 92.400 - 96.599	96.599	18,1	11,5	9,6	8,2	7,1	6,0	5,2
24 96.600 - 100.799	100.799	18,4	11,8	9,9	8,5	7,4	6,3	5,5
25 100.800 - 104.999	104.999	18,7	12,1	10,2	8,8	7,7	6,6	5,8
26 105.000 - 109.199	109.199	19,0	12,3	10,5	9,1	8,0	6,9	6,0
27 109.200 - 113.399	113.399	19,3	12,6	10,8	9,4	8,3	7,2	6,3
28 113.400 - 117.599	117.599	19,6	12,9	11,0	9,7	8,5	7,4	6,6
29 117.600 - 121.799	121.799	19,9	13,2	11,3	9,9	8,7	7,7	6,9
30 121.800 - 125.999	125.999	20,1	13,4	11,5	10,1	8,9	7,9	7,1

ljeno, ste en izvod tega zapisnika (formular) tudi dobili in si lahko tudi sami izračunate novo stanarino.

Stanarina se izračuna tako, da število točk pomnožite z vrednostjo točke, ki je nespremenjena in ostane ista kot leta 1966, ter znaša 9,30 dinarjev. Tako dobite navidezno vrednost stanovanja, ki je še vedno manjša od dejanske, se pa kot taka upošteva za izračun stanarine. To izračunano vrednost stanovanja pomnožite s 3,5 % in dobite letno višino stanarine, nadalje to delite z 12 (meseci) in dobite mesečno stanarino, ki jo po zadnji odredbi povečate za 25 %.

Primer izračuna stanarine za enosobno stanovanje na Planini v stolpnih:

$164 \text{ točk} \times 9,30 \text{ din} = 1.525,20 \text{ din}$ je navidezna vrednost 1 m^2 stano-

plačujete, ste upravičeni do subvencije. Do subvencionirane stanarine tudi niso upravičeni tisti, katerih stanovanje je ovrednoteno s 130 točkami in več, razen če zbor enote za družbeno pomoč stanovanjske skupnosti ne odloči drugače. Ta zbor bo tako odločil predvsem v primeru, če ni možna zamenjava stanovanja za drugo, kjer je stanarina nižja. Subvencija, ki je manjša od 15.—din, se tudi ne dobiva.

Primer izračuna (v tabeli so ti podatki podčrtani)

Letni dohodek družine je 40.000.—dinarjev, v tabeli dohodkovni razred je v tem primeru od 37.800.—do 41.999. Če je družina 3-članska, imate v tabeli % znosnih izdatkov za stanarine to pod 5,5 %. Znosna letna stanarina je torej $40.000 \times 5,5 :$

RTI — INDOK

INDOK je kratica, ki pomeni informacijsko dokumentacijsko dejavnost. Organizacijsko spada v razvojno-tehnološki inštitut in je bil ustanovljen leta 1969. Njegov namen je, da so v podjetju na enem mestu zbrane razvojno-tehnološke in strokovno-poslovne informacije in da te informacije pridejo do uporabnikov. Pravzaprav je glavni cilj INDOK dejavnosti v delovni organizaciji uporaba strokovnih informacij. S tem, da skupina strokovnjakov zbira in obdeluje strokovne informacije ter jih posreduje uporabnikom, jim prihrani mnogo dragocenega časa, ki bi ga sicer porabili za iskanje po literaturi. Čas pa je denar — ne samo v pregovoru.

INDOK — center obsega INDOK v ožjem smislu in strokovno knjižnico. Število zaposlenih v INDOKU se je z leti povečalo od enega na štiri informatorje (2 dipl. inž. ekon., 1 dipl. ekon., 1 prof. — stažista), v knjižnici pa dela 1 knjižničar (višja izobrazba). To število pa je bilo v teh letih vedno okrnjeno zaradi stalnih porodniških in bolezenskih dopustov, vendar kaže, da bomo to kmalu »prerasli«.

Opisala bom delo v INDOKU.

Z raziskovalno-tehnološkimi in strokovno-poslovnimi informacijami zajemamo področja gume, umetnih mas, umetnega usnja, kemičnih izdelkov ter sorodnih industrij, ki kakorkoli vplivajo na poslovanje naše delovne organizacije.

Vsako leto objavimo seznam naročenih revij in časopisov in prosimo posamezne službe, naj nam sporočijo, katere revije po njihovem mnenju ljudje bolj malo ali sploh ne berejo (To vidimo tudi iz kartoteke izposojanja v knjižnici). Obenem pa želimo dobiti tudi predloge za naročila revij, ki jih še nimamo, pa bi bile zanimive. Na ta način bi radi dosegli, da bi imeli naročeno res koristno periodiko. Iz vseh naročenih revij in časopisov smo izbrali 40 najbolj branih revij, ki zajemajo zanimiva področja in jih tekoče dokumentiramo. Obdelujemo angleško, nemško, francosko, rusko ter seveda domačo periodiko. Vsako leto dobimo tudi letne plane posameznih služb, ki nam omogočajo izbor informacij. Iz pogovorov z uporabniki pa dobimo podrobnejši vpogled v problematiko podjetja in posameznikov. Na ta način izločimo iz časopisov in revij res koristne članke. Vsak članek dokumentiramo po »coordinating indexing« sistemu. Sistema samega v članku ne bi razlagala, ker bi vzelo preveč prostora. Izbran pa je bil tako, da nudi pri iskanju informacij izredno veliko možnost kombinacij in s tem seveda tudi izbora. Obenem pa je s svojim sistemom luknjanih kartic primeren za prenos na računalnik. Omenim naj še to, da so si sistem prišli ogledat že predstavniki mnogih podjetij iz Jugoslavije. Tudi »Bilten tehničnih informacij« za gumo, ki ga izdaja Jugoslovanski center za tehnično i naučno dokumentacijo v Beogradu, je izdelan po našem zgledu. Seveda smo se mi tudi zgledovali po sistemu, ki ga ima RAPRA — največja referativna revija za gumo in plastiko v Evropi. Sistem sam pa nam je izbral Zavod za produktivnost dela v Ljubljani.

Samo delo dokumentiranja članka pa poteka tako, da najprej posta-

vimo gesla, to so besede, s katero označimo njegovo vsebino (Sedaj imamo približno 1800 gesel v geslovnih kartotekah člankov in prospektov). Nato vpišemo bibliografske podatke in kratko vsebino članka. Dokumentirane članke uredimo po temah, oštevilčimo in luknjamo gesla na geslovne kartice. Vsako geslo luknjamo na odgovarjajočo kartico pod številko dokumentiranega članka. Na isti način obdelamo tudi vso množino drugega materiala, ki ga zbiramo v INDOKU, le da tega številčimo sproti. To so: separati, patenti, strokovna poročila, potna poročila (ki so bolj strokovna, ostala le evidentiramo), tržne analize in elaborati.

Po istem sistemu (delno je spreminjena le oblika na kartici) dokumentiramo tudi prospekte in vodimo prospektoteko. Vse to gradivo hranimo po tekočih številkah v INDOKU in jih seveda izposojamo uporabnikom. Na srečo je izposojeno skoraj polovico materiala, ker nimamo prostora, kamor bi postavili nove omare. Če se zgodi, da gradivo, ki je že izposojeno, želi drug uporabnik, ga seveda zahtevamo nazaj in posredujemo novemu uporabniku. Dokumentirano gradivo izdamo v BILTENU (naš informacijsko-dokumentacijski časopis) v obliki tiskanih kartic, ki si jih lahko uporabnik izreže za svojo osebno kartoteko. V BILTENU obveščamo uporabnike še:

— o novostih s področja znanosti, tehnike, ekonomike ...

V INDOKU (informacijsko dokumentacijska dejavnost) zbirajo in posredujejo informacije, ki uporabnikom koristijo pri delu

— o standardih, ki jih dobimo v standardizaciji,

— o seznamih zanimivih konferenc in sejmov,

— o novostih iz naše strokovne knjižnice,

— o zanimivih knjigah, katerih dobimo iz raznih virov in jih uporabniki lahko naročajo preko strokovne knjižnice.

Informacije s strogo zaupno vsebino zberemo in izdamo v Posebnih informacijah, ki jih prejema le omejeno število uporabnikov. Za hitro obveščanje manjšega kroga uporabnikov pa izdajamo Informacije. Letos pa smo začeli izdajati še Informacije za TAP, ki obravnavajo izključno področje avtopnevmatike. Na ta način so uporabniki sezna-

To je del knjižnice v INDOKU, ki je bogato založena z domačo in s tujo strokovno literaturo

njeni z gradivom, ki je v INDOKU dostopno vsakemu posamezniku. Poleg tega INDOK tudi poizveduje in posreduje informacije v zvezi z zaščito blagovnih značk in patentov. V njegovo področje spada tudi posredovanje statističnih podatkov republiškim ustanovam. Ker je razvojno-tehnološki inštitut registriran kot raziskovalna organizacija pri Republiški raziskovalni skupnosti, smo dolžni voditi in izpopolnjevati analitske, bibliografske in biografske kartoteke raziskovalcev.

Poleg omenjenega načina obveščanja pa tudi na lastno pobudo posredujemo fotokopije zanimivega gradiva posameznikom, za katere

tivnih časopisih, po drugih ustanovah, s pomočjo ustnih informacij in podobno. Prvi izbor zbranega gradiva naredimo že sami. Drugi izbor pa naredijo uporabniki, nakar jim dostavimo izbrano gradivo. Pri delu se držimo svojega internega gesla, da nikoli ne rečemo: »Tega pa nimamo ali tega ne moremo dobiti«, dokler ne preizkusimo vseh možnosti. Seveda so uporabniki mnogokrat razočarani nad gradivom, ker niso neposredni odgovori na njihove probleme. Vendar morajo razumeti, da mi lahko posredujemo le tisto gradivo, ki je kje objavljeno in gradiva sami ne ustvarjamo. Seveda pa lahko iz stalnega zasladovanja literature na svojo temo posamezniki sestavijo drobce in s svojim znanjem in delom dopolnijo manjkajoče. Ravno tako s stalnim zasledovanjem strokovne literature ugotovimo, o kateri temi je največ zapisano v določenem obdobju. Iz tega sklepamo, kaj je v svetu trenutno aktualno. Navadno prinese ena revija podatke o novem tehnološkem postopku, surovini, ... nakar opazimo, da isto temo obdelajo tudi v ostalih revijah. Šele v enem letu ali dveh pa se izkristalizira, kako se je novost v praksi izkazala.

Včasih pa revije po prvih navdušenih člankih popolnoma prenehajo pisati o preje aktualni temi. Ravno tako zasledujemo podatke o gibanju proizvodnje, cen, stroškov, o poslovanju raznih firm, ... Tako dobimo počasi nekak trend razvoja industrije, ki nas zanima. Vendar pa žal dobimo večino podatkov za tuja podjetja oz. industrijo, medtem ko za Jugoslavijo ti podatki niso tako urejeni, kot bi želeli.

Naš INDOK poskuša zajeti potrebe čim večjega kroga uporabnikov in jim posredovati takšne informacije, ki jim bodo pri delu koristile. Zato rabimo čimveč vzratnih informacij — to se pravi pripomb na dosedanji način dela oz. predlogov za dodatne informacije. Čeprav poizkušamo zasledovati razvoj INDOK dejavnosti na raznih seminarjih, nam pripombe iz prakse mnogo pomenijo. To smo opazili tudi na seminarju »Uporaba novejših metod v INDOK sistemih«, ki je bil letos maja. Tam smo sodelovali z »Demonstracijo organizacije INDOK v podjetju SAVA«, kot primer INDOK centra iz prakse. Med slušatelji je bilo mnogo zanimanja in vprašanj, ki so se nanašala na konkretne primere pri vsakodnevnem delu, in si

(Nadaljevanje na 7. strani)

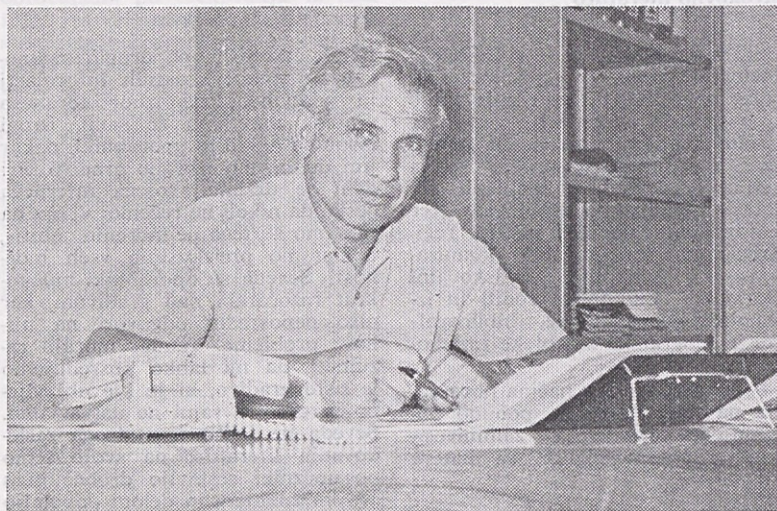
Analiza fluktuacije v letu 1974

Fluktuacijo kot odraz bolj ali manj urejenih razmer v podjetju in kot povzročitelja dodatnih stroškov poslovanja smo dolžni neprestano spremljati in v največji možni meri odstranjevati vzroke.

Do prenehanja lastnosti delavca v organizaciji pride iz različnih razlogov. V praksi delimo te razloge na objektivne in subjektivne:

— objektivni (neizbežni) kot so: smrt, upokojitve, zapor, prenehanje določenega časa in odhod v JLA. Te oblike so stalne in nanje ne moremo vplivati;

Pregled subjektivne fluktuacije po vzrokih — oblikah — nam kaže, da je sorazmerno zelo veliko prenehanj lastnosti delavca v združenem delu zaradi izključitev (87) in negativnih ocen poskusnega dela (13), kar skupaj predstavlja 36,9 % celotne subjektivne fluktuacije. V tem pogledu prednjačita VET s 47,6 % in TAP s 45,8 %, torej polovica vseh subjektivnih prenehanj. Pri tovrstnih prenehanjih močno odstopajo posamezne enote znotraj tozdov, in to: v TAP: polizdelki pnevmatike 83,3 procenta, vulkanizacija 60 %, avto-

Zdravko Korenčan, samostojni analitik za kadrovske analize

— subjektivni, kamor štejemo vsa prenehanja na željo delavca ter prenehanja na osnovi sklepov samoupravnih organov (negativna ocena v poskusnem roku in izključitve).

Na subjektivno fluktuacijo pa lahko vplivamo, če poznamo prave vzroke. To nam omogoča pripraviti preventivne akcije, katerih namen je zmanjšati stopnjo fluktuacije in s tem vplivati na znižanje stroškov, ki se pojavljajo (stroški zaposlovanja, usposabljanja, padec produktivnosti in kvalitete dela itd.). Škoda, ki jo povzroča visoka fluktuacija, pa niso samo neposredni stroški v zvezi s tem, pač pa pri tem trpi tudi ugled delovne organizacije, če nezadovoljni delavci v večjem številu zapuščajo delovno organizacijo.

Iz podatkov o fluktuaciji je razvidno, da je v letu 1974 zapustilo podjetje 385 delavcev ali 11,29 % vseh zaposlenih.

Iz objektivnih razlogov je odšlo 114 delavcev ali 3,34 %, iz subjektivnih pa 271 ali 7,95 %. V primerjavi z letom 1973 je fluktuacija sicer nižja za 1,5 %, vendar še vedno prekomerna in nam povzroča težave pri rednem poslovanju. Pri objektivnih vzrokih fluktuacije odpade več kot polovica primerov (68) na delavce, ki so odšli v JLA. Večina od teh se vrne nazaj v delovno organizacijo, ker jim pravice iz medsebojnih razmerij za ta čas samo mirujejo.

Letna analiza fluktuacije kaže, da je le-ta najvišja v TAP (15,68 %) in precej nad povprečjem podjetja (11,29 %).

Pregled fluktuacije po delovnem stažu v podjetju nam potrjuje že znano ugotovitev, da približno 50 % vseh fluktuirancev zapusti podjetje že v prvem letu staža v podjetju. Pri primerjavi prejšnjih analiz fluktuacije s prikazano pa vendarle ugotavljamo, da se situacija v tem pogledu že izboljšuje, saj smo v analizi fluktuacije v letu 1972 ugotovili, da je v prvih 6 mesecih zapustilo podjetje 44,9 % delavcev, 6-mesečna analiza iz leta 1973 pa ugotavlja celo 53,6 % takih primerov.

V nadaljevanju navajamo delovna mesta, kjer je fluktuacija najpogostejša. Pregled kaže, da določena delovna mesta izstopajo v vseh dosedanjih analizah, vendar so ta delovna mesta tudi številčno močno zasedena (ker ta evidenca zajema samo zunanjo fluktuacijo, ne daje popolne slike).

Pri zunanji fluktuaciji se pogosteje pojavljajo naslednja delovna mesta:

TAP — konfekcija

— transportni delavec	14 krat
— pomočnik konfektionarja	12 krat
— konfektioner	7 krat
— premazovalec protektorja	7 krat
— previjalec ovojnege blaga	5 krat
— konfektioner hlačnic	5 krat

V ostalih enotah ni delovnih mest z izrazito fluktuacijo.

TTI — stiskani izdelki

— vulkanizer na prešah	13 krat
— vulkanizer termoformev	9 krat
— cevarna	
— delavec pri brizganju	7 krat

— navijalec duš in izvlačanje jeder 6 krat
V ostalih enotah ni takih primerov.

KET — transport — transportni in dvoriščni delavec 14 krat
— čistilka 5 krat

Delovna skupnost OSS

— nabavna služba	
— razkladalec	6 krat
— marketing služba	
— nakladalec	7 krat
— skladiščnik	8 krat

Notranja fluktuacija

Dodatne težave pri poslovanju posameznih enot povzroča notranja fluktuacija.

Menimo, da fluktuacija v okviru tozda oziroma organizacijskih enot znotraj tozdov ni problematična, ker gre za premike na predlog vodij posameznih enot (napredovanja, organizacijske spremembe, začasni premiki zaradi spremembe programov dela in podobno).

Iz analize je razvidno, da je bila interna fluktuacija v podjetju povprečno 4,1 % in da ta procent med tozdi ne odstopa bistveno, če izvzamemo POS, kjer je posebna situacija. Nekoliko večja je notranja fluktuacija v KET in OSS, kjer so v enotah znotraj teh dveh tozdov (SDS) — v Transportu in skladiščih organizirana manj zahtevna delovna mesta, kamor običajno razporejamo začetnike, ki po določenem stažu želijo biti razporejeni na zahtevnejša, bolj vrednotena delovna mesta.

Tudi pnevmatika »fluktuirá«: v skladišče, od tam v prodajalno in nazadnje v kupčeve roke

Dodatek k analizi fluktuacije

Gornja informacija je povzeta po poročilu kadrovske službe. Za celovitost informacije pa so potrebni še nekateri odgovori, zato sem prosil tov. Zdravko Korenčana, analitika v kadrovski službi, da odgovori na naslednja vprašanja:

— Koliko nas stane zaposlitev enega delavca?

Po podatkih iz analize fluktuacije v letu 1970 se ti stroški gibljejo od 2.000 do 11.000 N din. Neposredni stroški postopka in uvajanja najmanj 2.000 din, ostali dodatni stroški (izobraževanje, nižja storilnost, padec izkoriščenost strojev, večji izmet itd.), pa se lahko samo ocenijo in po grobi oceni znašajo od 10.

do 15 tisoč N din. Tu pa niso upoštevani stroški urejanja zaved družbenega standarda novih delavcev. V tem primeru pa stroški skokovito naraščajo. Eno ležišče v novem samskem domu nas bo stalo 100.000 N din, cena skromnih družbenih stanovanj pa znaša že 250.000 — 300.000 N din.

— Kakšen procent fluktuacije je normalen?

Težko govorimo o normalni fluktuaciji, ker fluktuacija ni stalna in je odvisna od več dejavnikov. V praksi zasledujemo povprečno fluktuacijo na določenem območju. Leta znaša v Kranju okoli 6 %, vendar

(Nadaljevanje na 7. strani)

Fluktuacija...

(Nadaljevanje s 6. strani)

tu niso zajeti delavci, ki so odšli v JLA. Če primerjamo istovetne podatke, potem znaša fluktuacija v Savi, brez delavcev, ki so odšli v JLA, 9,5 %, poprečna fluktuacija v Kranju pa 6 %, torej je pri nas bistveno višja. Podoben podatek za celo Gorenjsko znaša 8 %. Tu se kaže vpliv Železarne Jesenice, kjer je fluktuacija tudi precej visoka.

— Kaj je bilo storjeno, da bi se fluktuacija znižala?

Na osnovi vseh dosedanjih analiz fluktuacije (1971, 1972, 1973) so bili izvršeni naslednji preventivni ukrepi za znižanje fluktuacije:

— prevrednotili smo nekatere najnižje skupine delovnih mest,

— ukinili smo 10 % znižanje osebnih dohodkov v času poskusnega dela za delavce na nekvalificiranih in priučitvenih delovnih mestih,

— postopno ukinjamo nočno delo žena,

— uvedli smo ogled delovnega mesta pred zaposlitvijo in razgovor

kandidata za zaposlitev z bodočim vodjem,

— znatno smo povečali namenska sredstva za reševanje problemov osebnega standarda zaposlenih,

— odkupili smo določeno število ležišč v urejenem samskem domu v Skofji Loki,

— organiziramo ustrezne seminarje za izmenske delovodje, kjer je bil dan poudarek na urejanju medsebojnih odnosov.

Iz omenjenega je razvidno, da so bili izvedeni ukrepi za znižanje fluktuacije na osnovi ugotovitev v analizah. Dejansko smo v zadnjih dveh letih uspeli fluktuacijo znižati od 13,9 % v letu 1972 na 11,3 % v letu 1974.

Od omenjenih ukrepov odpade večina na kadrovske službe, ki je najbolj zavzeta za znižanje fluktuacije. Pričakujemo pa, da bodo tozdi pokazali več dobre volje pri tem in na osnovi ugotovitev zadnje analize ukrepali, da bi znižali fluktuacijo, ker so to istočasno ukrepi za znižanje splošnih stroškov.

J. Stular

Iz tiska SRS: RS ZSS

Gibanje zaposlenosti - brezposelnosti in zaposlovanja

Povečana gospodarska aktivnost in konjunktura, ki se javljata kot posledica že v drugi polovici lanskega leta pričetega dinamiziranja industrijske proizvodnje in investicijskega povpraševanja tako v Sloveniji kot tudi v Jugoslaviji, sta močno pogojevali tudi letošnja gibanja zaposlenosti in brezposelnosti in zaposlovanja.

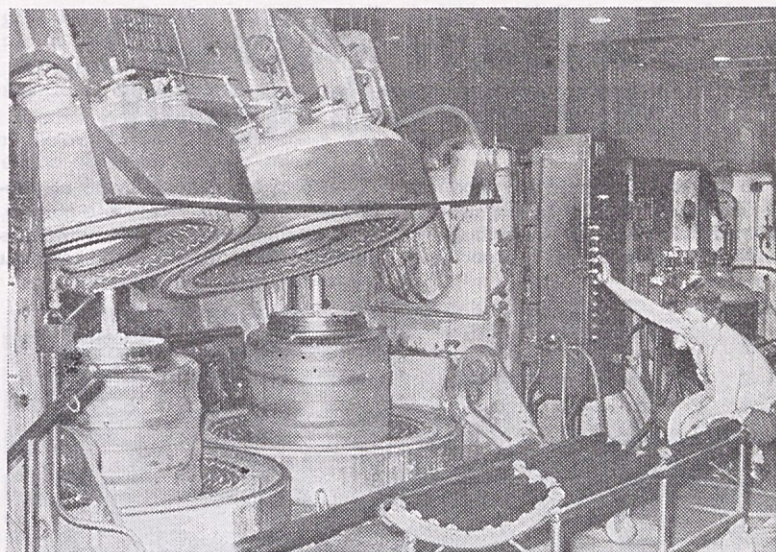
Slovenija ima 863.250 aktivnih prebivalcev, kar pomeni 48,5 % od vsega njenega prebivalstva. V primerjavi z Jugoslavijo (43,2 %) je stopnja aktivnosti prebivalstva v naši republiki znatno višja, dviga pa se tudi že nad ali pa se približuje stopnji aktivnosti v nekaterih gospodarsko razvitejših državah (npr. ZRN 43 %, Svica 51 %). Tako visok delež aktivnega prebivalstva imamo med drugim predvsem zaradi visoke zaposlenosti žensk. Delež žensk med zaposlenimi je 42,6 %.

Zaposlenost je v marcu porasla za nadaljnjih 5.711 oseb na 686.867 zaposlenih, kar je največji mesečni dvig sploh. To pomeni, da je zaposlenost samo v I. trimesečju t. l. porasla za 1,1 %. Saldo mesečnih premikov zaposlenosti od predhodnega decembra znaša tako letos že 7.777 oseb, lani v istem obdobju pa je znašal 5.950 oseb. Letošnji višji saldo je torej povzročil predvsem rekordni dvig števila zaposlenih v marcu.

Nivo zaposlenosti je v prvem trimesečju večji od lanskega v istem trimesečju za 36.066 oseb ali 5,6 %, medtem je lanski porast v enakem obdobju znašal 26.094 oseb ali za 4,2 %. Če primerjamo letošnje mesečne poraste in padce zaposlenosti z lanskimi v istih mesecih, vidimo, da je letos po porastu manjši samo februar. Med področji dejavnosti je z 9,6 % relativno najbolj vplivalo na

visok porast gradbeništvo, predvsem zaradi zgodnjega začetka gradbene sezone. Po absolutnem porastu je na prvem mestu industrija (17.576 oseb) z relativnim porastom 6,0 %, kar je tudi nad republiškim povprečjem. Na tretjem sta s 6,2 % še komunalna dejavnost in področje dejavnosti družbenih in državnih organov. Pozitiven premik se kaže v tem, da je zaposlenost v gospodarstvu (6,6 %) naraščala hitreje kakor v negospodarstvu (5,5 %), ki je ostalo približno na lanski stopnji rasti. Iz tega lahko zaključimo, da gre letošnja številčno intenzivnejša rast zaposlovanja v gospodarstvu.

Gibanje brezposelnosti v obdobju januar-marec nam kaže, da smo zaradi nizkega števila registriranih iskalcev zaposlitve prišli v situacijo, ko ne bo več mogoče pričakovati nadaljnega skokovitega upadanja brezposelnosti. Kljub močnemu naraščanju zaposlenosti je saldo letošnjih mesečnih porastov in padcev brezposelnosti pozitiven (178 oseb), kar pomeni, da je brezposelnost od začetka leta do konca marca narasla za 178 oseb, medtem ko se je lani v istem času znižala za 1.075 oseb. Pozitivni razlogi za tako gibanje so poleg nizke brezposelnosti tudi slaba spolna (59,0 % žensk) in poklicna struktura brezposelnih (82,8 % priučenih in nepriučenih), precejšnje število težje zaposljivih, slaba mobilnost iskalcev zaposlitve, močno zmanjšanje zaposlovanja v tujino (na koncu februarja je bilo 640 iskalcev, ki so se želeli zaposliti izključno v tujini) in podobno. Tako smo imeli na koncu marca 9.820 registriranih iskalcev zaposlitve, kar je le za 117 ali 1,2 % manj od stanja v lanskem marcu, v naslednjih mesecih pa se bo število brezposelnih še nadalje zmanjšalo.

V proizvodnji bo treba še več avtomatizacije

RTI - INDOK

(Nadaljevanje s 5. strani)

želijo še v prihodnje naše napotke. Ravno tako nas je Zavod za tehnično izobraževanje iz Ljubljane, ki je bil organizator seminarja, pozval, naj bi jim v bodoče pomagali pri svetovanju INDOKOM. Iz lastnih izkušenj vemo, da se je naš sistem razvijal iz prvotnega — bolj teoretičnega — v skladu s potrebnimi podjetja in se seveda še bo.

Tako imamo v načrtu, da bi sami občasno izdajali elaborate, v katerih bi potegnili zaključke iz dolgoročnejšega zasledovanja neke teme, predvsem z ekonomskega področja. Vendar žal za sedaj tega še ne zmoremo zaradi številčno slabe kadrovske zasedbe. Obenem pa smo začeli zbirati podatke o prenosu informacij na računalnik, ker moramo biti pripravljeni, ko nam bo število informacij preraslo ročno manipuliranje. Trenutno imamo okoli 8400 oštevilčenih informacij. Zanimali smo se tudi pri ostalih gumarskih podjetjih v Jugoslaviji o njihovem stanju na tem področju. Njihovih odgovorov še nismo dobili in ne moremo dati primerjalnih podatkov.

S priključitvijo posameznih skupnosti tozgov naši delovni organizaciji smo dobili zadolžitev, da smo izdelali plan sodelave na področju INDOK dejavnosti z njimi.

Plan obsega 7 točk, in sicer:

1. zbrati podatke o dosedanjem stanju INDOK oz. strokovnih knjižnic v priključenih tozdi;
2. informiranje odgovornih oseb priključenih tozdov:
 - a) o načinu posredovanja strokovnih informacij v našem INDOKU,
 - b) o sistemu in obsegu dokumentacijske obdelave;
3. izdelava skupnega seznama revij;
4. občasna izdelava skupnih seznamov knjižnih novosti;
5. izdelava pravilnika o medsebojnem korištenju strokovnih informacij in medknjižnični izposoji;
6. tekoče posredovanje strokovnih informacij priključenim tozdom;
7. vključitev posameznih tozdov v naš sistem dokumentacijske obdelave.

Smo v fazi, ko smo razširili naše področje dokumentacijske obdelave na priključene skupnosti tozdov in jih z BILTENOM in s fotokopijami obveščamo o literaturi, ki jih zanima. Ko pa bomo dobili še zadnje manjkajoče podatke, bomo lahko postopno uresničili tudi ostale točke plana.

Upam, da ste si iz članka ustvarili vsaj približno sliko o delovanju INDOKA.

ALENKA REPIC, dipl. inž.

zanimivosti — zanimivosti — zanim

Proizvodnja v Colorju

V tovarni barv in lakov COLOR v Medvodah so lani izdelali 25.510 ton različnih barv in lakov, od tega 18.523 ton gotovih izdelkov. Celotna vrednost prodaje je znašala 339 milijonov 885.000 din. Letos namerava celotno proizvodnjo povečati za 30 %. Rekonstruirali bodo obrat za proizvodnjo smol in povečali proizvodnjo nekaterih svojih osnov. Proizvodov od sedanjih 4.000 ton na 9.000 ton. V primerjavi z lanskim prvim tromesečjem so konec letošnjega marca dosegli v Colorju nekoliko nižjo proizvodnjo firnežev in bitumenskih premazov, povečana pa je proizvodnja sintetičnih lakov in emajlov ter umetnih smol. Med poglavitnimi vrzoki, ki vplivajo na gi-

banje proizvodnje, je na prvem mestu slaba oskrba z reprodukcijskim materialom in višje cene uvoznih materialov.

V Jugovinilu letos 25.000 ton PVC

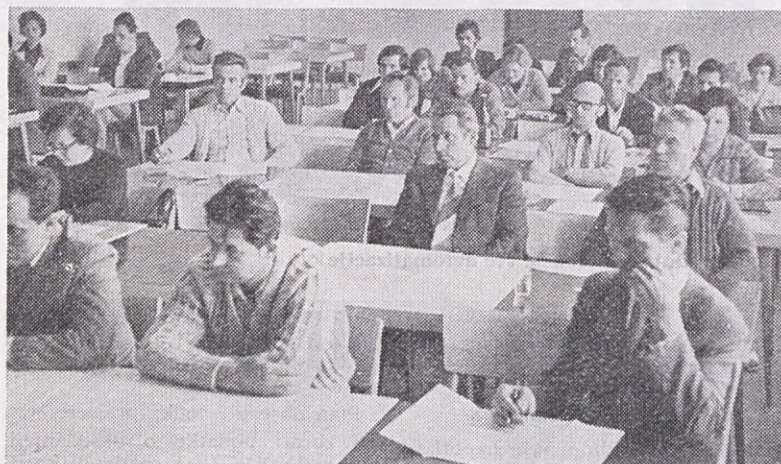
V splitskem kombinatu JUGOVINIL so lani proizvedli 20.000 ton PVC, letos pa bodo proizvodnjo povečali na skupno 25.000 ton PVC. Te dni so odprli nove obrate za proizvodnjo mehčal z letno zmogljivostjo 20.000 ton. Z novimi kapacitetami bo Jugovinil skupaj z IPLASOM iz Kopra kril vse potrebe jugoslovanskih potrošnikov tega artikla, že prihodnje leto pa bodo del proizvodnje mehčal izvažali.

Seminar za boljše delo samoupravnih organov

Te dni so se končali trije enodnevni seminarji, ki jih je organiziral Izobraževalni center v soglasju s svetom za izobraževanje in socialno varstvo.

- vpliv kazni in pohvale na človekovo ravnanje,
- odgovornost delavca v medsebojnih razmerjih v združenem delu za kršitve delovnih obveznosti,

S seminarja za člane svetov za medsebojna razmerja in člane sveta za izobraževanje in socialno varstvo

Smisel seminarjev je pomagati no-voizvoljenim članom svetov pri izvrševanju nalog s področja odločanja o medsebojnih razmerjih, socialnega varstva in izobraževanja bodisi na nivoju tozdov bodisi na nivoju delovne organizacije.

Tem nalogam je bil prirejen tudi program, ki je zajemal naslednje teme:

- pristojnosti in enotna politika svetov za medsebojna razmerja,
- družbenoekonomski in politični položaj delavca v združenem delu,
- socialno varstvo in družbeni standard,
- varstvo pri delu,

- osebni dohodki in sistemizacija delovnih mest.

Seminarji so bili enodnevni kljub zahtevnosti in pestrosti problematike, ki jo rešujejo sveti. Težko je za našo delovno organizacijo organizirati daljše seminarje, ker to zahteva odsotnost večjega števila delavcev naenkrat, saj štejejo sveti okoli 200 članov.

Razgovori ob zaključku vsake teme so pokazali zavzetost navzočih za razna področja kadrovske politike ter željo, da bi bili člani svetov čimbolje usposobljeni za vlogo, ki jo imajo v samoupravni skupnosti združenega podjetja.

Mihael Petek

Sodelovanje Vulkan — osnovna šola 29. november — prenešeno tudi na Savo

Učenci iz Niša v poklicno gumarsko šolo

Te dni je bil na obisku v Savi direktor osnovne šole 29. november Čokot tov. Dušan Simovič. V Izobraževalnem centru se je pogovarjal o prvi skupini učencev za poklicno gumarsko šolo, ki bodo prišli iz Niša oziroma omenjene šole. V okviru sodelovanja Sava — Vulkan so bili že na začetku ustrezni razgovori o sodelovanju na področju izobraževanja in poklicnega usposabljanja. V tem trenutku pa so dogovori pripeljali do zaključka, tako da s 1. septembrom pride v Kranj 25 učencev iz omenjene šole, ki bodo dve leti v poklicni gumarski šoli in se nato zaposlili v Savi oziroma v Vulkanu.

— Kako vam je uspelo sestaviti tako številno skupino?

To je rezultat plodnega dela na področju izobraževanja in načrtne-

ga usmerjanja osnovnošolske mladine. Naši učenci 7. in 8. razredov osnovne šole opravljajo počitniško prakso v niških delovnih organizacijah in se tako zelo mladi spoznavajo z delom in življenjem v tovarnah in delovnih kolektivih. Naša šola že dalj časa uspešno sodeluje s pri nas zelo močno in trdno delovno organizacijo industrijo gume in obutve Vulkan. Te vezi pa so se še okrepile s pokroviteljstvom Vulkan na nad našo osnovno šolo.

— Kakšna je torej skupina, ki prihaja na šolanje v Kranj?

To so učenci, ki so se že s prakso v Vulkanovi proizvodnji seznanili z gumarstvom. Delo z njimi in poklicno usmerjanje pa je potekalo tudi preko šolskega pedagoga. Imeli smo tudi 3 testiranja. Na osnovi tega

smo spoznali, kdo se je opredelil za gumarski poklic. Dobili smo kar 50 učencev za usmeritev v ta poklic, od tega jih bo 25 ostalo na 3-letni gumarski šoli pri Vulkanu Niš. Vsi ti učenci so uspešno zaključili 8 razredov osnovne šole. V skupini, ki prihaja v Kranj je polovica odličnikov. Letos gre kar ena tretjina naših učencev osmih razredov osnovne šole Čokot v gumarsko poklicno šolo.

— Torej ste poslali najboljše! Kaj pričakujete od njih?

Pošilamo 25 mladih, krepkih fantov. Moram vam to povedati, ker pošiljamo fante, za katere lahko rečemo, da bodo častno zastopali našo šolo. Vsem mladim Savčanom lahko povem, da so se v Čokotu zanimali za življenje mladih v Kranju, za klube, kamor bi se lahko vključevali, seveda najprej za športne aktivnosti.

Vsi pa prihajajo s soglasjem staršev, ki so podpisali izjave, da bodo tu dokončali šolanje in sprejemajo moralno odgovornost za zaključitev šole. Upamo, da ne bo osipanja in samovoljnega zapuščanja dela. Naša šola je obmestna in ti učenci so otroci delavcev, vaščanov okoliških naselij.

pa se prične pouk. Pred tem pa si bodo še skupaj s sošolci, ki bodo šli v Vulkanovo gumarsko šolo, in pedagogi ogledali proizvodnjo v Savi.

— Kako si predstavljajo Slovenijo?

Menimo, da je Slovenija kulturno, ekonomsko in geografsko privlačna za človeka, ki se želi usposobiti kot strokovnjak. Seveda pa so pripravljene prevzeti tudi kulturne navade. Drugi motiv je materialnega značaja. Vulkan že sam uživa v Nišu sloves trdne, močne in zanesljive delovne organizacije, z združitvijo s slovensko gumarsko industrijo pa je na ugledu še pridobil. Tako prihajajo v Vulkanovo gumarsko šolo mnogi učenci drugih srednjih šol, ki so že zaključili eno-letno šolanje pa vidijo v gumarstvu večjo socialno varnost in varnejšo prihodnost.

— Obisk v Kranju boste izkoristili tudi za to, da boste navezali stike z eno podobnih šol v Sloveniji, in sicer na predlog tov. Kocijana s šolo v Senčurju.

Pogovarjali smo se že o tem. Na razgovoru s tov. Fojkarjem, ravnateljem osnovne šole Senčur, je bilo dogovorjeno, da se bomo ob obisku pedagogov iz osnovne šole Čokot v

Tov. Jože Kocijan in direktor osnovne šole iz Čokota tov. Dušan Simovič med razgovorom

— Kaj je sedaj dogovorjeno?

Razgovori s tov. Pevčevo, vodjo Izobraževalnega centra in sodelavci so sklenjeni. Danes obiščem še dom, kjer bodo učenci stanovali. 31. avgusta učenci pridejo, s 1. septembrom

Savi (20. — 23. junija) srečali tudi s kolegi iz Senčurja. Ob tem srečanju bo prišlo do konkretnih dogovorov o sodelovanju. Tov. Fojkar je že na dosedanjih pogovorih predla-

(Nadaljevanje na 12. strani)

Tov. Simič je obiskal tudi oddelek za informiranje in se s sodelavci v oddelku zadržal na krajšem razgovoru (v sredini)

Požarna varnost v industriji

Ne mine skoraj dan, da ne bi v dnevnem časopisju zasledili poročila o kakem požaru. Neredko so to požari v tovarnah, kjer ogenj poleg velikih materialnih izgub terja tudi človeška življenja.

Sprašujemo se, zakaj? Saj vendar gradimo iz mnogo bolj odpornih materialov proti ognju, kot so gradili včasih. Saj obstojajo predpisi. Saj so poklicni gasilci vedno pri roki...

Ukrepe zaščite pred požarom lahko primerjamo s konstruktivnimi ukrepi za statično stabilnost zgradbe, saj imajo oboji isti cilj, da zagotovijo obstojnost zgradbe in preprečijo možne katastrofe. Pa vendar se statiki posveča velika pozornost, požarna varnost zgradbe pa se skoraj zanemarljivo. Ukrepi požarne zaščite izvirajo iz potencialno prisotne nevarnosti za požar. Zaradi neupoštevanja ustreznih protipožarnih ukrepov je zgradba izpostavljena ognju in lahko tudi uničena, čeprav izpolnjuje funkcionalne, ekonomske, estetske, statične in druge pogoje.

In prav tu je problem. Ne zavedamo se dovolj jasno, da pri vsaki zgradbi obstoji potencialna nevarnost požara. Bodisi v zgradbi, v večji ali manjši meri, bodisi zaradi razširitev od zunaj. Ob vsem strokovnem pristopu k stvari (projektu) se vendar ne moremo zanašati na neke neutemeljene ocene, ampak moramo problem obravnavati z vso odgovornostjo. Želimo opozoriti na nekatere glavne ukrepe, ki zagotavljajo varnost ljudi in materiala pred ognjem in ki morajo biti upoštevani skozi celoten načrtovani proces.

Ce se hočemo spustiti v borbo proti požaru, moramo začeti pri izvoru. Le natančno poznavanje najrazličnejših virov nam lahko omogoči, da s preventivnimi ukrepi preprečimo nevarnost ali jo vsaj zmanjšamo na minimum. Poiskati moramo torej vzroke za nastanek požara:

- notranji vzroki so predvsem slabe, dotrajane instalacije raznih vrst,

- razna dela, pri katerih se uporablja odprt ogenj (varjenje, rezanje),

- nepazljivost,

- sabotaže,

- nestrokovno postavljen tehnološki proces,

- nepoznavanje nevarnosti v proizvodnji,

- neupoštevanje predpisov za varstvo pri delu,

- malomaren odnos do družbene lastnine,

- razni drugi vzroki.

V začetku je namreč požar mnogo lažje zadušiti tudi s preprostimi sredstvi, s časom pa dobi požar vse večji obseg in moč, tako da so tudi gasilci težko kos svoji nalogi. Aktivna borba proti ognju ni samo stvar poklicnih gasilcev, ampak je njena uspešnost v veliki meri odvisna od gasilnega orodja in opreme.

Zato smo se odločili za nabavo najosnovnejše opreme za normalno obrambo pred požarom v letu 1975. Obstoječa oprema in orodje:

— prah za aparate	2000 kg
— tlačne cevi	510 m
— tlačne cevi	300 m
— reševalne vrvi	8 kom
— hidrantni nastavki B	6 kom
— prehodne spojke A/B	2 kom
— prehodne spojke B/C	2 kom
— aparati S-9 kg	133 kom
— aparati S-50 kg	4 kom

Nabaviti pa bi morali še naslednje orodje in opremo:

— agregat za lahko peno	1 kom
— gasilski kombi	1 kom
— strameks	20000 l
— posoda za penilo	1000 l
— jeklenke CO ₂ za S-50 kg	6 kom
— jeklenke CO ₂ za S-1000 kg	2 kom
— šlemi	10 kom
— delovni pasovi	10 kom
— eksplozimeter	1 kom
— dežni plašči	10 kom

Na sejmu civilne zaščite in gasilske opreme v Kranju smo videli gasilsko vozilo, ki ga je izdelala tovarna Rosenbauer v Avstriji in je prilagojeno za gašenje v gumarski industriji. Zavedati se moramo, da so požari v gumarski industriji lahko katastrofalni, če ogenj zajame večji kompleks. Da pa smo lahko gasilci kos takšnim požarom, pa moramo imeti za gašenje sodobno

gasilsko opremo, kot smo jo videli na sejmu.

Vozilo, ki je bilo razstavljeno, ima naslednje tehnične podatke:

Vodna cisterna vsebine 3600 l, samonosna, iz jeklene pločevine s specialno oblogo iz umetne mase.

Cisterna s peno vsebine 380 l iz jeklene pločevine s specialno oblogo iz umetne mase,

Cisterna s prahom vsebina 250 kg

iz jeklene pločevine in prevlečena z nerjavečo oblogo.

V vozilu je še vsa ostala oprema, ki je potrebna za organiziran napad v primeru požara. Tako bi lahko s takim vozilom istočasno gasili s vodno meglo (visoki tlak), peno in prahom. Da bi lahko z vozilom takoj intervenirali, bi morali imeti gasilsko trojko.

Stefan Luštrek

mladi sebi

Delovna akcija čiščenja v tozdu stiskani izdelki

Delovna akcija mladih v Savi

Pred časom smo že poročali o delovni akciji čiščenja tovarniškega okolja, ki so jo izvedli mladi Savčani tako v Kemični tovarni Moste-Protektor kot tudi v obratu na Laborah. Tedaj je šlo bolj za zunanja dela.

Sami mladinci, ki so tokrat sodelovali, so bili z akcijo zelo zadovoljni in so menili da bi moralo to postati stalna oblika aktivnosti.

No, da ni ostalo le pri besedah, je poskrbela osnovna organizacija Zveze socialistične mladine Stiskani izdelki, ki je na prosto soboto, dne 31. 5. 1975, pripravila akcijo čiščenja svojega obrata. Udeležilo se je 18 delavcev in 5 delavk in z veseljem naj dopolnimo, da je bilo med njimi tudi nekaj starejših članov kolektiva.

Od sedme ure zjutraj pa do polnočnega prelitega kar precej

potu. Saj je obrat stiskanih izdelkov zelo razsežen in iz dneva v dan se je po raznih kotih in ob transportnih poteh nakopičilo precej navlake, da je to že oviralo normalno delo. Med rednim delovnim časom je težko najti priložnost za taka dela in v tem primeru skoraj ne moremo govoriti o malomarnosti.

Na enem od stebrov v tehnični hali visi lepak še od prejšnje akcije: Mladinci! Udeležimo se delovne akcije. Z udeležbo bomo pokazali svojo delovno zavest do kolektiva. Čisto okolje — naše ogledalo.

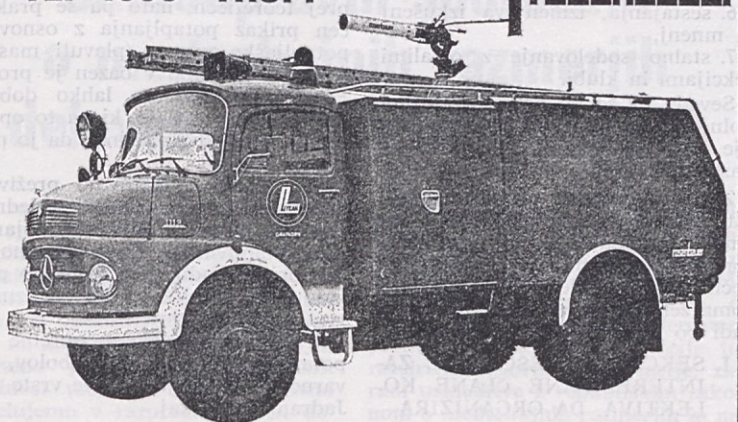
In spodaj je nekdo kmalu zatem pripisal »kakšna korist«.

Upajmo, da mu je 23 sodelavcev, ki si to prosto soboto niso privoščili vikenda oziroma ki po naporu delu v nočni izmeni niso šli na zaslužen počitek, že odgovorilo na njegovo vprašanje.

Marko Tomšič

Gasilsko vozilo s cisterno TLF 4000 - TRUPP

rosenbauer

Obvestilo oddelka za socialno zavarovanje

Obveščamo vse zaposlene v delovni organizaciji, da bo oddelk za socialno varstvo in družbeni standard — nova upravna zgradba, soba 27 (socialno zavarovanje) od dne 1. julija 1975 dalje uvedel razgovore z delavci od 6. do 8. ure in od 12. do 14. ure.

Ta ukrep bomo izvedli zato, da bi delo v zvezi z nadomestili bolezni, otroškega dodatka in temu podobnih del lahko bolj učinkovito potekalo.

Delavci v tem oddelku z dosedajno prakso oz. organizacijo dela,

ko so vseh 8 ur sprejemali delavce ter reševali probleme, dajali napotke, sprejemali in izdajali razna potrdila, ne morejo več nadljevati.

Uradne ure smo tako planirali, da bodo lahko koristili pomoč tako delavci iz nočne izmene, dopoldanske in popoldanske, če pridejo v oddelk vsaj do 13.30.

Taka organizacija bo omogočila vsem boljše rezultate in hitrejšo reševanje raznih problemov.

Prosimo, da to sprejmete z razumevanjem in upoštevate navedene ure za razgovore.

Naš razgovor

Jerica Zupan

Na slavnosti jubilarov, delavcev z 20- in 30-letnim stažem v Savi, je tov. Helmut Turzanski, namestnik direktorja Save dejal: »Dali ste pomemben delež k razvoju podjetja.« Tudi Jerica Zupan je bila med jubilarji, saj je v Savi že 28 let. Vseskozi je zaposlena v finančno-računovodski službi. Prvih 9 let je bila knjigovodja osebnih dohodkov, sedaj pa je že celih 19 let na delovnem mestu vodja knjigovodstva osebnih dohodkov. Biti v Savi toliko časa, pomeni živeti v Savo in jo doživljati v vseh uspehih in morebitnih neuspehih. Moj namen ni opisovati težav in problemov tudi o delovnem mestu, na katerem dela naš »finančni minister,« kot je nekoč nekdo v šali dejal Jerici Zupanovi. Prislunhimo njeni pripovedi o vsem, kar je v teh dolgih letih že doživela v Savi.

— Kako je bilo takrat, ko si prišla v Savo in kje so nastale največje spremembe od takrat pa do danes?

Sava je bila še majhno podjetje, na začetku svojega razvoja. Vsi zaposleni, bilo nas je precej manj kot danes, smo poleg svojega rednega dela delali tudi udarniško, v podjetju, da smo uspostavili normalno proizvodnjo, veliko pa nas je delalo tudi na ekonomiji, ki smo jo takrat imeli za potrebe naše delavske restavracije. Leta 1950 se v Savi porodi samoupravljanje in z njim vse velike spremembe. Iz majhnega kolektiva je nastala velika delovna organizacija. V zadnjem času pa so te spremembe še bolj vidne. Ustanovljeni so tozdi, skupnosti tozdov in veliko novih delovnih or-

moupravnih organih, kasneje pa sem bila član nekaterih komisij, vseh se še spominjam ne, najdlje pa sem bila član komisije za razvoj sistema in delitve osebnega dohodka. Koliko pa smo samoupravljalci naredili od takrat pa do danes? Mislim, da veliko in da je prispevek vsakega od nas velik kot, je veliko vse, kar smo v Savi do danes naredili.

Naša sogovornica...

— Pri svojem delu se srečuješ s Savčani? Kaj misliš o njih in kaj te pri njih moti?

O pravih Savčanih imam zelo dobro mnenje, lahko rečem, da je to zdrav kolektiv. Posebnih problemov z ljudmi s katerimi se srečujem, nimam. Je pa pri »denarju« tako, da včasih ni vse tako, kot bi moralo

Dela je veliko, včasih preveč. Od pravočasnega vsakomesečnega obratovanja poročil in temeljnice osebnih dohodkov za finančno knjigovodstvo, obračuna odtegljajev, analize potrošniških posojil in izvršb do kontrole pokojnin za dobo 10 let nazaj. Pa še to je le del nalog, ki jih opravimo v oddelku. Problemov pravzaprav ni, včasih pride do kakšnega zastoj, zataji računalnik ali v obračunu kaj manjka. Ob tem moram reči, da bi bilo prav, če nas bi sodelavci razumeli in ne zližali žolča na naš oddelek, ker vsega, za vse nepravilnosti, nismo krivi ravno v našem oddelku.

— Se mogoče spominjaš tvojega prijetnega, da ne rečem najsrečnejšega trenutka v tvoji delovni dobi v Savi?

Takih trenutkov je bilo veliko, sem skromna in se tako tudi obnašam. Rasla oziroma živela sem s kolektivom, ki v svojem razvoju ni dosegel malo. Vesela sem, če je vse v redu in da je naše delo natančno in pravočasno narejeno.

— In kaj te je najbolj spravilo s tira, kot temu rečemo?

S tira me ni nikoli nič vrglo. Kot sem povedala, je moje delo natančno in ga tako tudi jemljem. Včasih je človek nerazpoložen, včasih nam kaj uide, toda nikoli ni bilo tako hudo, da ne bi mogli problema tudi urediti.

— Zanimajo me tudi tvoje želje — zdaj in v prihodnje?

Želja imamo vsi veliko. Želim, da bi bila še dolgo zdrava, da bi bilo v Savi vse v redu, da bi se popravil

tudi osebni dohodek. Vse to pa želim tudi vsem sodelavcem.

— Imaš kakšnega konjička ali kakšno drugo veselje oziroma kako preživljaš svoj prosti čas?

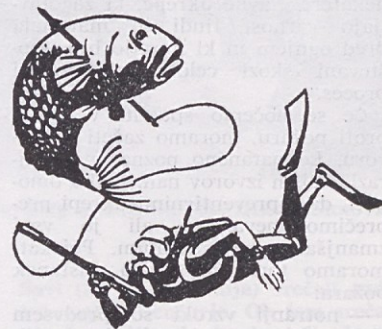
Moj vrt je moje največje veselje. V vrtu sem že pred odhodom na delo, seveda, če je lepo vreme. Popoldne pa tudi delam na vrtu. Zupala mi je, da je tisti dan, ko je tekel najin razgovor, bila na svojem vrtičku že ob pol petih. Moje veliko veselje pa so tudi nečaki Matjaž, Simonca in Uroš.

— Zvedel sem, da si se vključila v akcijo »naučimo se plavati«.

Slišala sem za akcijo, se odločila in se plavati tudi naučila. Res je, da bo potrebno še veliko vaje, da bom res dobro plavala, vendar se mi ni bati, da bi morala ostati na vročem soncu, ko se bodo moji nečaki kobacali po vodi, lahko se jim bom pridružila.

Utrinki... to so le utrinki nekega življenja, dela, prizadevanj. Neskrbno bi bil, če bi si domišljal, da sem v nekaj stvkih predstavil človeka v celoti. Moral bi zaiti v njene globine, v temne hodnike, kjer se skrivajo zarastline bolečin in prodreti tja, kjer so shranjeni lepi spomini. Vsak velik človek je sestavljen iz tisočeri majhnih, drobnih, lepih lastnosti. In največkrat samo on ve, kaj je v resnici — močni ljudje svetu ne kažejo svojih bolečin in ne pretiravajo z radostmi. Takšna je Jerica. Takšna tudi ostani!

Za ljubitelje podvodnih športov

Ste že potapljač? Želite postati potapljač — fotograf ali podvodni ribič? Radi plavate s plavutmi? Da? Potem se pridružite sekciji za podvodne dejavnosti, ki je bila ustanovljena 27. maja tega leta in deluje v sestavi komisije za šport in rekreacijo pri sindikalni organizaciji Sava.

Na ustavnem sestanku smo izvolili vodstvo in sestavili program dela:

1. organiziranje raznih predavanj,
2. odvisno od zanimanja članov kolektiva nabava osnovne potapljaške opreme (plavuti, maska itd), raznih knjig oziroma revij s področja dejavnosti sekcije,
3. organiziranje potapljaških tečajev v sodelovanju z DRM Ljubljana,
4. sodelovanje na raznih tekmovanjih, kot so
 - plavanje s plavutmi in hitrostno potapljanje,
 - podvodna orientacija,
 - podvodni ribolov,
 - lov s palico,
5. podvodna fotografija, biologija,
6. sestajanja, izmenjava izkušenj in mnenj,
7. stalno sodelovanje z ostalimi sekcijami in klubi.

Seveda pa se bo delo sekcije dopolnjevalo glede na želje in zanimanje članov kolektiva, ki se bo pokazal med samim delovanjem.

Zato prosimo, da primerno izpolnite prijavnico sekcije, ki bo v eni izmed naslednjih števil Informatorja. Na ta način bomo videli, kaj večina članov kolektiva zanima oziroma želi. Informacije dobite lahko tudi po telefonu 412 — tov. Modic.

I. SEKCIJA OBVEŠČA VSE ZAINTERESIRANE ČLANE KOLEKTIVA, DA ORGANIZIRA

1. Predavanje o Rdečem morju, spremljano z barvnimi diapozitivi, ki bo v torek, 17. 6. 1975 ob 18. uri v učilnici Izobraževalnega centra. Predaval bo inž. Arkadij Popovič z Inštituta Jožef Stefan Ljubljana.

Pridete lahko tudi z otroci.

II. KRATEK PRIKAZ POTAPLJANJA

V času športnega tedna Save v petek, 20. 6. 1975 ob 17. uri po tekmovalstvu v plavanju bo v bazenu zimskega kopališča v Kranju najprej teoretičen, nato pa še praktičen prikaz potapljanja z osnovno potapljaško opremo (plavuti, maska z dihalno). Vstop v bazen je prost. Potapljaško opremo lahko dobite na bazenu, vse tiste, ki pa to opremo že imate, pa prosimo, da jo prinesete s seboj.

Za vse, ki nameravajo preživeti dopust na morju, pa za naslednjo številko časopisa že pripravljamo več zanimivih člankov: skupno z doktorjem Vadrjalom članek o plavanju in potapljanju kot eni izmed vrst aktivnega dopusta;

kratek opis osnovne opreme za potapljanje in podvodni ribolov, nevarnosti na morju, glavne vrste rib Jadrana in še kaj.

...in med sodelavkami v oddelku knjigovodstvo OD

ganizacij je priključenih k Savi. To ni več majhna Sava, to je veliko, moderno podjetje.

— Kako se spominjaš prvih korakov samoupravljanja. Ali si takrat sodelovala v kakšnem samoupravnem organu?

Takoj v začetku samoupravljanja nisem neposredno sodelovala v sa-

biti. No, takrat se zgodi, da pade kakšna beseda preveč ali pa je izgovorjena v tonu, ki ni ravno na mestu.

— Delaš na področju, ki je bolj ali manj zanimivo in pomembno za vsakega Savčana. Kakšno je tvoje delo in kakšni so problemi, ki so vezani na to delo?

O sejmih

Za normalno komercialno poslovanje vsakega podjetja je potrebno, da skrbi za ekonomsko propagando. Med oblike te propagande spadajo tudi razne sejemske prireditve. Učinkovitost tovrstnega propagiranja je tako kakor za večino propagandnih akcij težko izmerljiva. Sejmskih prireditev je zelo veliko in ker je udeležba na njih draga, je treba dobro pretehtati, na katerih bomo sodelovali in na katerih ne. Skupnost tozgov Totra se je odločila, da bo letos sodelovala na šestih sejmskih prireditvah v domovini. Tako se tozdz Pozamenterijski izdelki udeležuje sejmov »Teden usnja in obutve«, ki je konec februarja v Zagrebu, ter »Moda v svetu«, ki je v začetku oktobra v Beogradu. Tozdz Izdelki iz plastičnih mas pa sodeluje na štirih sejmi, in to na spomladanskem in jesenskem zagrebškem velesejmu, na novosadskem spomladanskem kmetijskem sejmu in na beograjskem sejmu tehnike. Tozdz Pozamenterijski izdelki nastopa na sejmi samostojno, medtem ko tozdz Izdelki iz plastičnih mas sodeluje na sejmi s podjetjem Koteks Tobus iz Ljubljane, ki nosi polovico stroškov organizacije sejmov. Poleg tega ta tozdz sodeluje še na petih sejmi v tujini, katerih organizator in glavni nosilec stroškov je podjetje Koteks Tobus.

Na sejmi sodeluje tudi naše matično podjetje Sava. Glede na proizvodni program se izbira sejmskih prireditev ne pokriva v celoti s Totro, vendar pa smo začeli razmišljati o tem, da bi se na sejmi, kjer je to mogoče, začeli postopoma združevati. Na prvi pogled se morda zdi skupni nastop na sejmu enostavna stvar, vendar v resnici ni sodelovanje na sejmu dalo najugodnejše rezultate, moramo paziti predvsem, da razstavljamo v skupini našega proizvodnega programa. Pri tozdu Pozamenterijski izdelki so to čevljarji, pri tozdu Izdelki iz plastičnih mas kemična industrija — plastičarji, medtem ko je Sava še vedno predvsem proizvajalec gumenih izdelkov. Ker se na večini sejmskih prireditvah, ki jih zgoraj omenjamo, pojavljamo že več let in imamo bolj ali manj stalne razstavne prostore, tako da nas naše stranke brez večje težave lahko najdejo, bi imel takojšnji popolni prestop naših tozgov v paviljon oziroma na

razstavljeni prostor Save nedvomno škodljive posledice za naš poslovni uspeh oziroma poslovne stike. To je ena od glavnih težav. Ostali problemi, kot so ureditev posebnega biroja, reprezentanca itd., so bolj tehničnega značaja in bi jih lažje rešili. Ker smo eno podjetje, ki naj bi se sčasoma zlilo v homogeno celoto, moramo najti pot tudi za enotno nastopanje tako na tržišču kakor tudi na ostalih področjih. S tem ciljem so se pred kratkim sestali predstavniki propagandne službe Sava in Totra ter proučili možnosti za prve korake enotnega nastopa na sejmskih prireditvah. Obravnavali so vsako sejmsko prireditev posebej. Pogovori so bili plodni, saj so dali naslednje konkretne sklepe:

Na jesenskem zagrebškem velesejmu, ki bo od 12. do 21. septembra 1975, bosta Sava in Totra razstavljali ločeno: Totra v paviljonu 3 pri grupaciji kemične industrije, Sava pa v paviljonu 8. Totra bo opremila svoje razstavno mesto z jasno označbo, da je član delovne organizacije Sava. Sava bo na svojem razstavnem prostoru med svoje razstavne primerke uvrstila tudi izdelke skupnosti tozgov Totra ter pri tem naglasila, da je razstavljeni prostor te skupnosti tozgov v hali 3.

Na sejmu »Moda v svetu«, ki bo od 6. do 12. oktobra v Beogradu, bosta Sava in Totra sicer imeli vsaka svoj razstavljeni prostor, vendar pa bomo po možnosti izposlovali pri sejmski upravi, da bosta oba prostora neposredno drug zraven drugega, kar bo dajalo več možnosti za skupno nastopanje.

Na sejmu Plastike in elastomerov, ki bo novembra 1975 v Sarajevu, Totra letos ne bo sodelovala, pač pa naj bi Sava na svojem razstavnem prostoru prikazala na približno dveh do treh kvadratnih metrih tudi proizvodni program Totre in imela v biroju na razpolago vso potrebno tehnično in komercialno dokumentacijo za te izdelke. Skupnost tozgov Totra se bo pridružila Savi tudi na mednarodnem sejmu v Teheranu, ki bo od 13. do 24. septembra 1975, kjer bo razstavila izdelke obeh tozgov in nudila informacije o njih.

To naj bi bil začetek. Za prihodnje leto bo pravočasno izdelan skupen program nastopanja na sejmi, da bi zmanjšali stroške razstavljanja in zbližali obe proizvodni organizaciji.

— sp —

nazadnje zaradi pridobljenih praktičnih izkušenj pri delu v preteklem obdobju od sprejetja prvega samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

Dosedanji samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih je urejal celotno področje medsebojnih razmerij, vendar nekatera področja zelo podrobno, nekatera področja pa le splošno. Ker so omenjeni pravilniki imeli poleg postopkov tudi mnogo materialnih določil, smo se odločili, da za celotno področje sprejmemo šest samoupravnih sporazumov, ki bodo celovito urejali posamezna področja. To so: samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih o varstvu pri delu, o sistematizaciji delovnih mest in delitvi

osebni dohodkov, o delitvi sredstev sklada skupne porabe, o izobraževanju in o odgovornosti delavcev.

Vsi ti sporazumi, kot rečeno, vsebujejo določene novosti, ki so v osnutkih že predlagane. Ker pa bomo obravnavali predvsem samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih, je prav, da se v razpravah aktivno vključimo v delo in prispevamo svoj delež k uresničitvi pomembnega dokumenta. Ta bo urejal določeno področje medsebojnih razmerij: pridobivanje lastnosti delavca v združenem delu, razporejanje delavcev na delovna mesta, delovni čas, odmori med delom, počitek, dopust in odsotnost z dela, prenehanje lastnosti delavca in varstvo pravic delavca.

L. Mraz

Iznajditelji pozor!

PRIJAVLJANJE IZNAJDITELJSKIH PREDLOGOV

Komisiji za obravnavo iznajditeljskih predlogov nekateri avtorji še vedno prijavljajo predloge z zamudo. Take predloge komisija odkloni, čeprav so dobri.

Da bi to v bodoče preprečili, predlagam, da vsak, ki name-rava prijaviti iznajditeljski predlog, dobro prebere 13. člen našega pravilnika, čigar bistvo navajam v naslednjem stavku:

»Če je za prijavo iznajditeljskega predloga potreben predhodni poizkus, mora predlagatelj o tem obvestiti Razvojno tehnološki inštitut.

Poizkus mora biti izveden organizirano, t. j. na osnovi programa operativne priprave proizvodnje, sporazumno s tehnologom, ki obravnava področje, na katerega se predlog nanaša, in sporazumno z vodjem tiste obračunske enote, v kateri bo poizkus. Če poizkus ne uspe, nosi stroške obračunska enota. Razvojno tehnološki inštitut bo obvestilo štel že za prijavo iznajditeljskega predloga.

Predlagatelj mora najkasneje v treh mesecih po uspešnem poizkusu ali poizkusni proizvodnji pismeno prijaviti iznajditeljski predlog!

Če se predlagatelj ne drži določil tega člena, se to šteje za kršitev tehnološke discipline in izgubi s tem pravico do obravnave po pravilniku.«

Nadja Markun

Dne 13. maja 1975 so nas obiskali poklicni gasilci iz Ljubljane, ki se usposabljaajo za poklic poklicnega gasilca.

Naši poklicni gasilci so jim pokazali obrat II. Po ogledu obrato so jim pokazali signalizacijo, gasilsko orodjarno in vsa gasilska sredstva.

Za tem pa so jim na kratko povedali, kakšna je sedanja gasilska preventiva in kakšna naj bi bila v bodoče.

Bodoči poklicni gasilci so si vse z velikim zanimanjem ogledali in na koncu aktivno sodelovali v razgovoru.

Samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu

V razpravi so osnutki samoupravnih sporazumov s področja medsebojnih razmerij. V teh važnih dokumentih je zajeto mnogo pravic in obveznosti delavcev. Da bi jih mogli v praksi tudi uresničevati in prenašati na najširši krog sodelavcev, jih moramo predvsem tudi poznati. Dolžnost vseh nas je, da aktivno sodelujemo v razpravah o teh do-

kumentih, še posebno komunisti, katere obvezuje dolžnost, ki izhaja iz sprejetih zaključkov konference ZK in programa dela za leto 1975.

Nov samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih sprejemamo predvsem zaradi reorganizacije in razširitve delovne organizacije, zaradi uskladitve z republiškim zakonom o medsebojnih razmerjih in ne

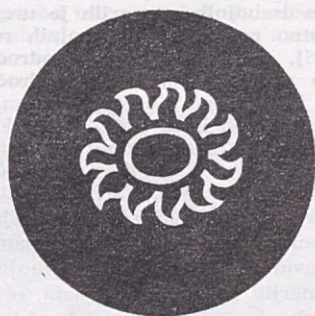
Kje, kdaj in kako bomo letovali?

Tudi letos bomo letovali v več različnih krajih, in sicer v Fiesi, Poreču, Daliju (Dugi otok) in Velem Ižu (Iž).

Upoštevali smo želje in možnosti čim večjega števila članov kolektiva. Po obliki letovanj smo se v večji meri odločili za kampiranje v Fiesi in Poreču (Zelena laguna). V Fiesi je nameščenih skupno 13 avtoprikolic, od katerih so dve 3-ležiščne, ostale pa 4-ležiščne. Tisti člani kolektiva, ki si ne bodo pripravljali hrane sami, si bodo lahko rezervirali dnevno prehrano v hotelu Jezero v neposredni bližini kampa. Za orientacijo vam lahko povemo, da je cena menija približno 40,00 din. Zaradi velikega zanimanja in povpraševanja po taki vrsti letovanja smo se odločili, da bomo polovico vseh prikolic namestili v avtokampu Zelena laguna v Poreču. V kampu bo kampiranih 12 prikolic, od katerih bodo dve 3-ležiščne, ostale pa 4-ležiščne. Prikolice bodo stale ob neposredni bližini samopostrežne restavracije, kjer se boste lahko hranili, seveda, če si ne boste dnevnega obroka pripravili sami v »mini kuhinji« avtoprikolice. Avtokamp je znan po izredni čistoči

Upamo, da smo veliki večini pomagali pri izbiri kraja, kjer boste letovali.

Vedeti pa moramo, da so cene v letoviških krajih letos zopet poskočile.

Želimo vam veliko sonca in obilo prijetnega razvedrila.

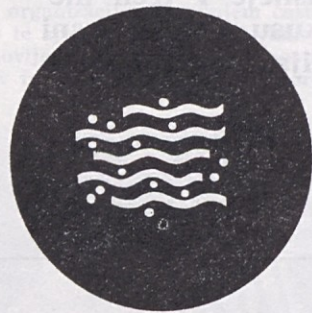
Obvestilo članom KTM in Totre

Da nismo uspeli ugodno rešiti vaših prijavnic za letovanje v Novi gradu je vzrok v tem, da nam je kranjski Zavod za letovanje odpovedal pogodbo, ki je prvotno zajemala 70 ležišč. Sedaj pa razpolagamo samo s tremi 4-ležiščnimi sobami v štirih različnih obdobjih, in sicer od 22. 7. do 11. 9. po 10 dni (ti penziji so rezervirani za socialno šibke člane kolektiva).

Člani kolektiva Sava so se zaradi take situacije odločili, da bodo letovali v kamp prikolicah ali pa v drugih možnih letoviških krajih. Člani kolektivov KTM in Totre so se na delavskih svetih odločili za nakup prikolic in vas prosimo, da si v takšni meri pomagate sami tako, da se razporedite po tedenskih obdobjih v prikolice. Seveda imajo prednost tisti člani, ki so se prijavili že v prvem možnem roku (s prijavnico).

Prosimo, da neljubo informacijo z razumevanjem upoštevate, obenem vam pa želimo prijetno letovanje v prikolicah.

Rado Plahuta

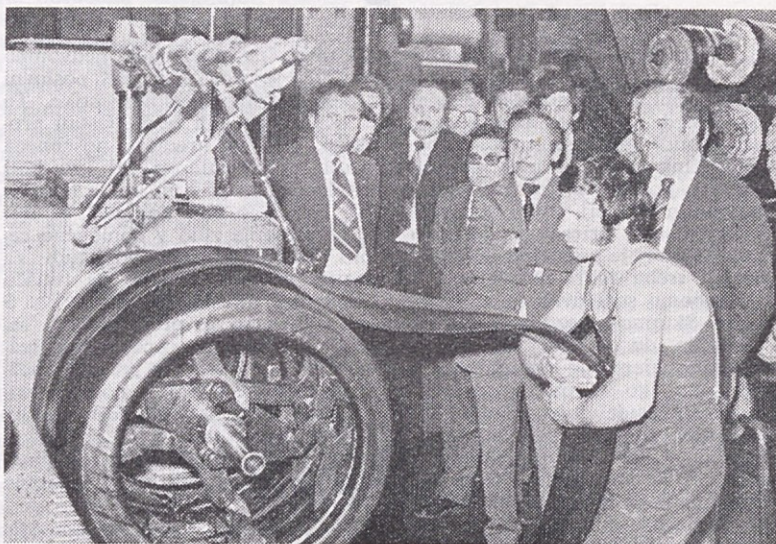
in urejenosti. Tudi samopostrežna trgovina je v kampu. Lahko boste aktivno letovali in se športno zabavali na obširnih športnih objektih za razne vrste športnih panog (tenis, košarka, rokomet, mini golf, nogomet, ping-pong in vse vrste vodnih športov. Poskrbljeno je tudi za kratke izlete ob Istrski obali.

Na otoku Ižu bodo člani kolektiva bivali v privatnih sobah, hranili se bodo pa v hotelski restavraciji. Enako velja tudi za Sali na Dugem otoku. Za posebno športno rekreacijo na otoku ni poskrbljeno, toda upamo, da vam bo vreme in morje naklonjeno.

Bungalovi vile Bellevue se razprostirajo na polotoku med Zeleno in Plavo laguno in so prav tako tudi po ceni najdražji — seveda je temu primerno tudi bivanje.

Tistim članom kolektiva, ki jim pa naša izbira letoviških krajev ni bila všeč, smo pa ponudili družinske šotore, ki si jih boste lahko spodili za daljšo dobo.

Obiskali so nas

V sredo, 11. junija so obiskali našo delovno organizacijo predstavniki društva invalidov iz Maribora. Člane aktiva invalidov OZD Elektrokovine, samoupravne interesne skupnosti socialnega skrbstva in člane stalne konference za rehabilitacijo invalidov je v Savi sprejel predsednik aktiva invalidov Ludvik Jakupak in vodja oddelka za socialno varstvo in družbeni standard Lojzka Planinšek.

Delegacija, ki jo je vodil predsednik društva kranjskih invalidov tov. Pavli Konrad, je prišla k nam z namenom, da spoznajo delo in probleme aktiva invalidov v Savi kot tudi v vseh ostalih delovnih organizacijah, ki take aktivne imajo.

Z zanimanjem so si ogledali proizvodne tozde in na koncu razgovora ugotovili, da je aktiv društva invalidov v Savi v zelo kratkem obdobju svojega dela dosegel lepe rezultate pri uresničevanju programa, ki so si ga zadali.

Na koncu obiska je delegacijo sprejel tudi direktor Centra za socialno delo v Kranju tov. Franc Dolenc.

Učenci iz Niša...

(Nadaljevanje z 8. strani)

gal, da bi šli v sodelovanje in povezovalje s Savo s podobnim programom kot v Nišu, saj je struktura

učencev podobna naši osnovni šoli v Čokotu. Seveda ima naša šola na tem področju že izkušnje, ki so prinesle pozitivne rezultate. Tako je našim učencem gumarska industrija že popolnoma domače področje.

— Kakšna področja bi zajemalo povezovanje med šolama?

Čakamo na konkretne dogovore ob obisku pedagogov. Predvsem gre za izmenjavo izkušenj, pripravo in izmenjavo razstav, likovnih in literarnih del ter izmenjavo zastav. Oboji imamo svoja šolska glasila in si želimo izmenjevati prispevke.

— Kaj želite doseči s tem povezovanjem?

Naša aktivnost ima seveda določen cilj; gremo namreč v korak s samopravno usmeritvijo naše družbe. Res smo morda glede uradno postavljenih rokov in zakonov na področju izobraževanja in sklapljanja osnovnošolske mladine z delavstvom nekoliko v ospredju, vendar bodo slej ko prej ti cilji nujna obveza za celotni izobraževalni sistem. Mi smo se v okviru tega povezovanja pogovarjali tudi že o pobratenju teh dveh osnovnih šol. Naša želja je, da bi ustvarili močan krog Sava — Šenčur — Čokot — Vulkan, saj bi nam tako povezovanje lahko prinašalo daljnosežne in predvsem pozitivne rezultate.

Jože Štular

Natančnost in odgovornost

Komunist

Glasillo Zveze komunistov Jugoslavije in ZK Slovenije

Proletarci vseh dežel, združite se!

Moša Pijade, prvi urednik in tiskar Komunist

Letos mineva petdeset let, odkar je izšla prva številka Komunist. Na dan obletnice je predsednik ZK Jugoslavije tov. Tito v Beogradu odprl razstavo partijskega tiska. Zaradi izrednega pomena in velikega zanimanja razstava potuje po mestih Jugoslavije, hkrati pa povsod organizirajo tudi proslave. Občinski komite ZK Kranj je že pripravil program proslav in ker sem prepričan, da mnoge od vas zanima in ker se bomo v proslavljanje vključili tudi člani ZK Sava, ga objavljamo v prirejeni obliki.

Teden »Komunist« bo v zadnjem tednu junija, to je od 21. do 28. junija 1975.

— Osrednja akcija bo usni časopis Komunist, ki bo za komuniste vse gorenjske regije. Predvidoma bi v njem sodelovali tovariši: France Popit, Lazar Mojsov, Miran Potrč, predstavniki CK ZKS Črne gore, Franci Zwitter in drugi.

— Četrtek, 26. junija, ob 18.30 v prostorih kina Center.

— Tribuna komunistov obutvene industrije Slovenije v organizaciji Planike Kranj. Sodelovali bodo sodelavci Komunist in nekateri gospodarstveniki. Tribuno bo vodil Ludvik Kejžar, sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko.

— 23. 6. dopoldan v Skupščini občine Kranj.

— Razstava reprintov partijskega tiska v avli Skupščine občine Kranj (prenos razstave, ki je že postavljena v Novem mestu za čas tedna Komunist v Kranju).

— Otvoritev bo v soboto, 21. junija, ob 9.30 v avli Skupščine občine Kranj, trajala bo ves teden.

— Tribuna v Stražišču o krajevni skupnosti in luči nove ustave in nalogah komunistov. Sodelovali bodo Milan Kučan, Ludvik Golob in drugi.

— Sreda, 25. junija, ob 18. uri v prostorih osnovne šole Lucijan Seljak.

— Tribuna s komunisti — prosvetnimi in kulturnimi delavci o uredništvu kongresnih stališč ZK, ki se nanašajo na kulturo in prosveto. Sodelovali bodo Emil Rojc, Avguštin Lah, Mitja Rotovnik in drugi.

— Petek, 27. junija, ob 17. uri.

— Svečani sprejem za komuniste z nad 30-letnim stažem v ZK. Slav-

nostni govor bo imel predvidoma tov. Franc Setinec.

— Petek, 27. 6., ob 10. uri v velikih dvorinah Skupščine občine Kranj.

— Obravnava na sestankih osnovnih organizacij ZK o:

1. 50 let partijskega tiska,
2. kadrovska politika v ZKS — uredniševanje,
3. knjižica Komunist in poverjenik,
4. svečanost za komuniste, ki imajo 30 in večletni staž v ZK (podelitev zlatih značk v organizacijah, ki jih še ne podeljujejo).

Sestanke bodo pripravile in vodile same osnovne organizacije ZK,

sodelovali pa bodo zadolženi člani občinskega komiteja.

— Osnovne šole v občini bodo v višjih razredih organizirale šolske ure ob 50-letnici partijskega tiska. To bodo tudi razgovori z revolucionarji na to temo. Za šolsko uro uporabijo gradivo iz »Komunist« (20. in 27. januar 1975). Enako velja za osnovne organizacije ZSMS, posebno v krajevnih skupnostih, da pripravijo sestanek o tem.

— Ves junij.

— Knjigarne in knjižnice bodo na vidnih mestih izpostavile družboslovno literaturo posebno v izdaji »Komunist«.

— Ves junij.

Jugoslovansko gumarstvo na tržišču SEV

Z naraščanjem blagovnega prometa z državami SEV vedno bolj postaja aktualno vprašanje enotnega usklajenega nastopa jugoslovanske gumarske industrije, posebno na tržiščih držav SEV, s čemer bi se prilagodili tudi njihovem centralno vodenemu gospodarskemu sistemu. Z druge strani pa je prihajalo do nepravilnosti in nepotrebnega, ostrega medsebojnega konkurenčnega boja zaradi neusklajenega nastopa. Saj se je dogajalo, da so si jugoslovanska gumarska podjetja in njihovi izvozniki medsebojno po nepotrebnem zniževali cene v kratkovidni težnji pridobitve posla za vsako ceno.

Da bi se to stanje čimprej uredilo, so predstavniki jugoslovanske gumarske industrije že v preteklem letu izražali pripravljenost za organiziranje skupnih nastopov.

Prvi poskus skupnega nastopanja je bil skupni sestanek jugoslovanske gumarske industrije s predstavniki združene gumarske industrije Taurus v Budimpešti konec novembra 1974.

Na tem sestanku smo si medsebojno izmenjali informacije o proizvodnji, željah in možnostih medsebojne blagovne menjave in preverjali možnosti medsebojnega poslovno-tehničnega sodelovanja.

Rezultati tega prvega skupnega nastopa so cene, ki jih je jugoslo-

vanska gumarska industrija dosegla na madžarskem trgu in so bolj ali manj enotne, vendar po potrebnosti še tesnejše medsebojno sodelovanje glede usklajevanja cen, artiklov, količin in ostalih pogojev.

V zvezi z madžarskim nastopom velja omeniti tudi to, da je Sava nastopila že z združenim proizvodnim programom, tako od skupnosti tozgov Vulkan, Ruma in TTI, in so tu že prvi vidni rezultati pri realizaciji poslov. Tako ima Sava že zaključene pogodbe, da bo dobavila v letu 1975:

1. skupnost tozgov TTI	
43.000 m avtohladilnih cevi v vrednosti	\$ 22.000
50.000 m zavornih cevi	\$ 40.000
40.000 m cevi za škropljenje	\$ 32.000
83 ton cevi brez vloge	\$ 165.000
25.000 kompletov	
velopnevmatike cca	\$ 50.000
	\$ 300.000
2. skupnost tozgov Vulkan	
ima zaključeno istovrstno blago v vrednosti	\$ 273.000
3. skupnost tozgov Ruma	
4 tone regenerata	\$ 1.100

Prvi rezultati so tu, vendar obstajajo še velike možnosti.

Ti ugodni rezultati so vzpodbudili jugoslovanska gumarska podjetja za nadaljevanje takšnega skupnega usklajenega nastopa.

Na skupnih sestankih smo se dogovorili, da osnujemo skupno službo, ki bo pričela z intenzivno obdelavo tržišč, kjer bo glavni poudarek na »makro« marketingu, kjer se bodo zbirale informacije o situaciji iz gumarske panoge v posameznih državah SEV. Ta služba, ki se bo osnovala pri našem poslovnem združenju, bo poleg tega skrbela za operativno organizacijo sestankov med jugoslovanskimi predstavniki in predstavniki posameznih podjetij ali gospodarskimi delegacijami iz omenjenih držav.

Vsekakor bo tu potrebno še veliko dela; pripravljamo se sporazum o skupnem nastopanju in načinu skupnega delovanja.

Tako se sedaj že pripravlja skupni nastop na trgu ZR Romunije, kjer obstajajo realne možnosti, saj uvaža samo Sava iz Romunije sintetični kavčuk v letni vrednosti okoli 1 milij. \$, celotna jugoslovanska industrija skupaj pa približno 2,5 milij. \$.

Z intenziviranjem nastopa si obetamo tako osvoboditev novih tržišč kakor tudi povečanje izvoza in doseganje čim boljših poslovnih rezultatov.

Marija Klun

Balkan iz Suve Reke dal pobudo za gradnjo tovarne za proizvodnjo sintetičnega korda

Izvršni odbor poslovnega združenja gumarske industrije Guma iz Beograda je že junija lani opozoril na pomanjkanje tehničnih in kordnih tkanin za potrebe te industrijske panoge ter s tem v zvezi podprl pobudo Gumarско-kemične industrije Balkan iz Suve Reke, da v okviru svojega investicijskega programa zgradi objekt za proizvodnjo teh artiklov. Sklep je izvršni odbor predložil v soglasje zvezni gospodarski zbornici, svet za kemično in gumarsko industrijo pa je 13. 2. letos soglasje potrdil. V zvezi z informacijo o gradnji tovarne za proizvodnjo sintetičnega korda v Beogradu, ki jo je objavil Privredni pregled 13. 2. 1975, je izvršni odbor združenja sklenil, da vse republiške in pokrajinske zbornice obvesti o stališčih združenja in industrije Balkan. V stališčih med drugim navajajo, da je gumarska industrija sicer zelo zainteresirana za ekonomske in tehnološke rešitve svoje surovinske baze, menijo pa le, da je treba predhodno oceniti vsako novo investicijo. V konkretnem primeru — pa predstavlja gradnja tovarne v Beogradu podvojitev zmogljivosti.

Izvoz PVC cevi iz Tote v SSSR

Sredi maja so predstavniki našega podjetja skupaj s predstavniki Slovenijalesa odpotovali v Moskvo, kjer so se dogovarjali o nadaljnjem izvozu plastičnih cevi v SSSR. Kakor smo pričakovali in kakor smo predčasno že poročali, je bila že obstoječa pogodba podaljšana in po njej moramo do konca letošnjega novembra dobaviti nadaljnjih 1.000 ton PVC cevi premera 160 mm. To je nedvomno lep posel, saj znaša njegova vrednost okrog 18.800.000.—

dinarjev. Za izvoz cevi v SSSR so obeti tudi še vnaprej, saj bodo Rusi v letu 1976 uvozili 60.000 ton plastičnih cevi. Naše proizvodne zmogljivosti so tako skoraj 100 procentno izkoriščene in splačalo bi se razmisliti o povečanju kapacitet, saj bi lahko s tem povečali naš delež pri izvozu v SSSR. Upamo, da bomo dobavljali v redu in da bomo lahko še povečali naš ugled dobrega poslovnega partnerja. — sp —

Izobraževalni center industrije gumijevih,
usnjenih in kemičnih izdelkov »Sava« Kranj

RAZPISUJE

I. STUDIJ OB DELU (IZREDNO SOLANJE)

za šolsko leto 1975/76, in sicer za srednje, višje in visoke šole ter fakultete ekonomskih in tehničnih smeri, ki so v skladu s potrebnimi naše delovne organizacije.

Pogoji za sklenitev pogodbe za študij ob delu so:

- da je smer in stopnja šolanja v skladu s potrebami delovne organizacije, za kar da soglasje kadrovske-spolni sektor,
- da je delavec zaključil zadnje šolanje z vsaj dobrim uspehom,
- da je uspešno opravil psihološki test,
- da njegov vodja priporoča sklenitev pogodbe za študij ob delu v skladu z določili veljavnega samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih v združenem delu,
- da ni delavec na stroške delovne organizacije že enkrat obiskoval šolo iste stopnje, a druge smeri,
- da uspešno dela na delovnem mestu.

Kandidati morajo pisni prošnji priložiti še zadnje šolsko spričevalo ali potrdilo o opravljenih izpitih in priporočilo njihovih vodij.

Prošnjo in dokumente naj kandidati pošljejo v Izobraževalni center najkasneje do 30. junija 1975.

II. OSNOVNO ŠOLO ZA ODRASLE

Vpišejo se lahko v 5., 6., 7. ali 8. razred. Šolanje za vsak razred traja 4 mesece. Šolanje je za delavce brezplačno: del stroškov krije izobraževalna skupnost, del pa delovna organizacija.

Tisti, ki se boste odločili za šolanje v osnovni šoli za odrasle, predložite najkasneje DO 15. AVGUSTA LETOS Izobraževalnemu centru naslednje dokumente:

1. zadnje šolsko spričevalo,
2. izpisek iz rojstne matične knjige.

Delavce, ki se bodo prijaviili za šolanje, bomo po njihovi želji vpisali v osnovno šol na delavski univerzi v Kranju, lahko tudi v Trzinu ali Škofji Loki ali pa na dopisni delavski univerzi v Ljubljani.

III. ŠTIPENDIJE ZA ŠOLSKO LETO 1975/76

- 2 štipendiji na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, oddelek za kemijo,
- 3 štipendije na ekonomski fakulteti,
- 5 štipendij na fakulteti za strojništvo,
- 1 štipendijo na pravni fakulteti,
- 2 štipendiji na višji ekonomsko-komercialni šoli,
- 3 štipendije na ekonomski srednji šoli,
- 5 štipendij na upravno administrativni šoli,
- 5 štipendij na srednji tehniški šoli, oddelek za kemijo,
- 2 štipendiji na srednji tehniški šoli, elektro oddelek,
- 5 štipendij na srednji tehniški šoli, strojni oddelek,
- 3 štipendije na administrativni šoli.

Višine štipendij so odvisne od učnega uspeha in socialnega stanja kandidata in so v skladu s samoupravnim sporazumom o štipendiranju učencev in študentov.

Kandidati morajo pisni prošnji priložiti še življenjepis, fotokopijo zadnjega šolskega spričevala ali potrdilo o opravljenih izpitih, potrdilo o premoženjskem stanju in poprečnih dohodkih staršev za zadnje tri mesece.

Prošnjo in dokumente naj kandidati pošljejo najkasneje do 30. junija 1975 na naslov: Izobraževalni center SAVA, Kranj, Medetova ulica 1.

IV. GUMARSKÉ ŠOLE ZA ZAPOSLENE

- a) vpis v šolo za gumarske delavce za zaposlene,
- b) vpis v poklicno gumarsko šolo za zaposlene,
- c) vpis v tečaj za prekvalifikacijo.

VPISNI POGOJI

a) ZA ŠOLO ZA GUMARSKÉ DELAVCE

- končanih najmanj 6 razredov osnovne šole,
- najmanj 1/2 leta prakse v delovni organizaciji,
- soglasje vodje tozda oz. organizacijske enote;

b) ZA POKLICNO GUMARSKO ŠOLO

- končanih 8 razredov osnovne šole,
- najmanj eno leto prakse v delovni organizaciji,
- soglasje vodje tozda oz. organizacijske enote;

c) ZA TEČAJ ZA PREKVALIFIKACIJO

- končana poklicna šola druge stroke,
- najmanj dve leti prakse v delovni organizaciji,
- soglasje vodje tozda oz. organizacijske enote.

Potek šolanja

- v posamezni šoli poteka pouk po posebnem prilagojenem predmetniku za zaposlene,
- pouk bo prilagojen proizvodnemu delu in usklajen z njim s tem, da bodo vsi prijavljeni zaposleni v isti izmeni,
- za vsako šolo mora biti prijavljenih najmanj 20 kandidatov.

Rok prijave

Kandidati morajo oddati pisne prošnje v Izobraževalnem centru najkasneje do 30. junija 1975.

Priloge

Kandidati morajo prošnji priložiti:

- zadnje šolsko spričevalo,
- soglasje vodje tozda oz. organizacijske enote.

Informacije

Vse podrobne informacije dobite v Izobraževalnem centru vsak dan od 6. do 14. ure in ob ponedeljkih in sredo od 14. do 15. ure.

V. REDNE ŠOLE

a) ŠOLO ZA GUMARSKÉ DELAVCE	60 učencev
b) POKLICNO GUMARSKO ŠOLO	30 učencev
c) POKLICNE ŠOLE DRUGIH STROK	33 učencev

(rezkalce, strugarje, brusilce, orodjarje, graverje, strojne ključavničarje, vodovodne instalaterje, cevne instalaterje, kleparje, električarje, avtoelektrikarje).

Vpisni pogoji

a) ZA ŠOLO ZA GUMARSKÉ DELAVCE

- končanih 6 razredov osnovne šole z opravljeno osnovnošolsko obveznostjo,
- uspešno opravljen test ročnih spretnosti,
- zdravniški pregled v ambulanti Sava,
- starost do 18 let;

b) ZA POKLICNO GUMARSKO ŠOLO

- končanih 8 razredov osnovne šole, lahko brez ocene iz tujega jezika,
- uspešno opravljen test ročnih spretnosti,
- zdravniški pregled v ambulanti Sava,
- starost do 18 let;

c) ZA POKLICNE ŠOLE DRUGIH STROK

- končanih 8 razredov osnovne šole,
- uspešno opravljen psihološki test,
- zdravniški pregled v ambulanti SAVA,
- starost do 18 let.

Za sprejem v šolo predložite:

- prošnjo za sprejem,
- zadnje šolsko spričevalo,
- prošnjo za sprejem v dijaški dom (oddaljeni učenci),
- izjavo staršev, da bo učenec ostal v delovnem razmerju toliko časa, kolikor bo trajalo šolanje.
- Ugodnosti v času šolanja
- mesečna nagrada, ki je odvisna od učnega uspeha (od 700 do 1.000 dinarjev),
- povračilo prevoznih stroškov nad 40 din, če se učenec vozi v šolo,
- delovna obleka in čevlji,
- topel obrok — malica,
- regres za dopust,
- učni pripomočki za strokovne predmete.

Učencem v dijaškem domu pa delovna organizacija prispeva še polovico stroškov za vzdrževanje v domu.

Po šolanju

Učenci, ki pokažejo posebno prizadevnost v šoli, se lahko vključijo v nadaljnje šolanje in v tem času dobivajo pomoč v obliki nagrade oziroma štipendije.

Po določeni praksi se lahko tudi vključijo v šole za zaposlene, in to v skladu s potrebami delovne organizacije.

Rok prijave

Rok prijave je 20. junij 1975 na naslov Izobraževalni center Sava, Kranj, Medetova 1.

Teden dni s kolesarji na dirki »Po Srbiji«

Huda vročina, dež, veter in mraz — vse to so doživeli kolesarji in njihovi spremljevalci na 15. mednarodni dirki »Po Srbiji«, ki je letos prvič potekala po avtomobilski cesti Kosova.

Na startu so se zbrale reprezentance ČSSR, Poljske, Italije, Bolgarije, Grčije in naše klubske ekipe — skupaj 12 po številu z 58 tekmovalci.

Edino naša ekipa je nastopila le s tremi tekmovalci Žagarjem, Valenčičem in Rakušem, ker sta Pečnik in Terglav imela zaključne izpite. Letos izredno dober Kraker pa zaradi poškodbe ni mogel nastopiti. Ostali člani — tekmovalci pa še niso dorasli za tako težko tekmovalje.

PRVA ETAPA — 2. 6. 1975

Kolesarje je pot vodila po ulicah Prištine. Prevoziti so morali 16 krogov po 2200 m. Kmalu po startu so pobegnili trije tekmovalci ČSSR, katerim ni mogel nihče slediti.

Najbolj si je prizadeval, da bi jih ujel, Jože Valenčič, ki je v sprintu osvojil 9. mesto ter priznaje za najboljši borbenega kolesarja. Žagar in Rakuš sta se uvrstila na 32. in 33. mesto. Ekipno je Sava zasedla 8. mesto.

DRUGA ETAPA — 3. 6. 1975

Od Prištine do Peči je vodila kolesarje 150 km dolga pot po hudi vročini med obdelanimi polji Kosova in navdušenimi gledalci po vaseh

Na čelu sta bila Čeh Kehš in naš Jože Valenčič, ki je v sprintu zaostal le za nekaj cm. Žagar je prišel 14., Rakuš pa 18. Ekipno so naši bili v generalni uvrstitvi takoj za ČSSR in Poljsko. Priznanje za borbenost v etapi je zopet pripadla Valenčiču.

ČETRТА ETAPA — 5. 6. 1975

Ob prisotnosti množice prebivalcev Kosovske Mitrovice se je karavana kolesarjev poslovila in nadaljevala pot v Prizren. Tako kot jim je dan prej veter nagajal, jim je tokrat pomagal. Cele pol ure prej so prispeli an cilj, kot je organizator pričakoval.

140 km dolgo pot so najhitrejši prevozili s povprečno hitrostjo 47,5 kilometrov na uro in najhitrejši je bil Jože Valenčič, Rakuš 19., Žagar 26.

V generalni uvrstitvi po tej etapi se je Valenčič kot najboljši Jugoslovan povzpел na 7. mesto, Rakuš 13., Žagar 19.

PETA ETAPA — 6. 6. 1975

Dež je padal vso noč, ni prenehal niti za trenutek, tudi po poti, ki je vodila od Prizrena do Brezovice, ki leži na obronkih Šar Planine, 900 m visoko. Temperatura 5°C, dež, veter in pogled na zasnežene vrhove prav gotovo niso spodbujali kolesarjev, saj jih je veliko odstopilo na tej 166 km dolgi etapi.

V generalni uvrstitvi so se naši uvrstili: Valenčič 7. (kot prvi Jugoslovan), Rakuš 15. kot veliko preseženo, saj je pustil za seboj precej znanih domačih in tujih kolesarjev.

Žagar je bil 19., kar pa ne smemo šteti kot neuspeh, saj si še ni opomogel od naporne dirke Berlin — Praga — Varšava.

Ekipno je zasedla prvo mesto ekipa ČSSR, ki so jo sestavljali tekmovalci, najbolj uspešni na dirki miru, kjer so se vsi uvrstili v prvo dvajseterico.

Druga je bila prav tako kvalitetna ekipa Poljske. Na tretjem mestu je

uvrščena ekipa Radniškega iz Kragujevaca, ki sta jo okrepila tekmovalca iz Banja Luke.

Četrto mesto predstavlja za našo ekipo lep uspeh. Kljub temu, da je nastopila z minimalnim številom tekmovalcev (ekipa mora šteti 3 — 5 članov) je prehitela prav tako okrepljen ljubljanski Rog, reprezentance Italije, Grčije, Bolgarije in še nekaj naših klubskih ekip.

Po končani dirki je zvezni kaptan določil reprezentante za dirko po Jugoslaviji. Žagar in Valenčič bosta člana prve ekipe, Rakuš pa bo član naše mlade reprezentance.

- st -

Naši kolesarji v Prištini

Prvi pokal Kranja v športni rekreaciji

V organizaciji TRIM kluba Sava Kranj je bilo 1. junija na obronkih Šmarjetne gore tekmovalje za 1. pokal Kranja v športni rekreaciji — mladi športni panogi, ki se pri nas še uveljavlja. Na startu 7 km dolge proge za mladinke in mladince ter 14 km za moške in ženske se je zbralo 21 ekip, torej za začetek kar lepo število. Omeniti moramo, da so na startu, ki je bil pred šempeterskim gradom taborniki oddreda Albina Drolca postavili ličen tabor in poskrbeli za ozvočenje, kar je prireditvi dalo prijeten vtis.

Sedaj pa k rezultatom! Kdo so bili zmagovalci v posameznih disciplinah?

Mladinke:

1. Partizan Ljubno	49,43 min
2. Osn. šola F. Prešeren	35,16 min
3. Osn. šola F. Prešeren I	1,37,59

Članice:

1. Partizan Ljubno I	46,07
2. Partizan Ljubno II	48,20
3. Kokrški odred Kranj	1,36,42

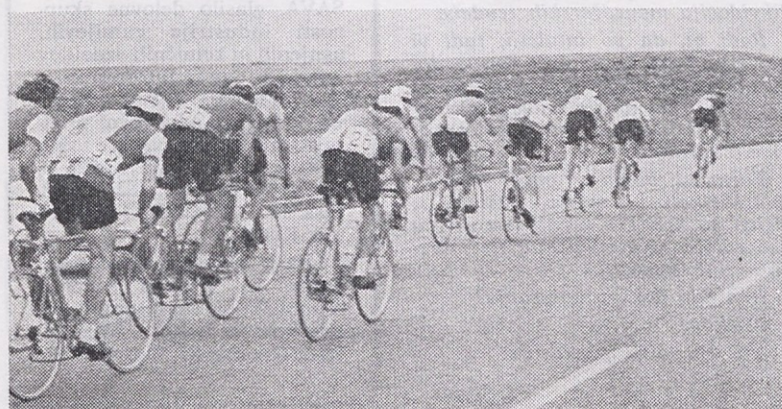
Mladinci:

1. Vzgojni zavod Preddvor	2,15,03
2. Odred Albina Drolca	2,23,20
3. Partizan Ljubno	2,24,58

Člani:

1. Partizan Pirniče	1,54,21
2. Partizan Ljubno II	2,04,04
3. Osn. šola F. Prešeren Kranj	2,10,07
4. Odred Albina Drolca Kranj	2,10,29

Zmagovalne ekipe so prejele pokale, ostale pa diplome, za posameznike prvih treh ekip pa so organizatorji pripravili še medalje. S tem tekmovaljem je TRIM klub Sava Kranj zaoral prve ledine na področju organiziranja športno rekreativnih prireditev. M. Miklavčič

Dirka po Srbiji je bila zanimiva in predvsem športna

in mestih, saj so bili prvič priča tovrstni prireditvi na njihovih cestah.

Tempo etapi so zopet dali tekmovalci ČSSR, saj so zasedli prva štiri mesta. Po napadalni vožnji je Rakušu in Valenčiču uspelo pobegniti glavnim kolesarjem, tako da sta v zgodovinski mesto pod Prokletijami prispela 13. in 14. Žagar pa 25.

Ekipno se je naša ekipa pomaknila na četrto mesto za reprezentantami ČSSR, Poljske in Italije.

TRETJA ETAPA — 4. 6. 1975

Od Peči do Kosovske Mitrovice je 131 km. S povprečno hitrostjo 43 kilometrov na uro so kolesarji prevozili pot v treh urah. Ni jih motil dež, ki je začel padati, ne veter, ki jim je dobesedno del poti pihal v prsa. Skupina kolesarjev, v kateri so bili tudi vsi naši, se je ob vstopu v Kosovsko Mitrovico raztegnila.

Naši so se dobro držali in zasedli kljub večjim okvaram na kolesih: Rakuš 14. mesto, Valenčič 16., Žagar 17.

V skupni uvrstitvi je Jože obdržal 7. mesto, Rakuš 14. in Žagar 19.

Ekipno pa je Sava zdrknila na 4. mesto, saj jih je prehitela ekipa Radnički Kragujevac za 40 sekund, prednost pred Rogom, ki je bil peti, pa je znašala 5 sekund.

SESTA ETAPA — 7. 6. 1975

Napočil je zadnji dan in etapa, katere končni cilj je bil v Prištini. Kolesarji, ki so vprejšnjih etapah slabo vozili, so hoteli uvrstitev popraviti vsaj v zadnji etapi, saj so se pobegi kar vrstili, vendar je uspel le dvema članoma italijanske ekipe.

V sprintu glavnine po mestnih ulicah je Jože Valenčič osvojil 7. mesto, Rakuš je bil 16., Žagar pa 20.

Ekipa Save na startu uspele TRIM akcije

Ciril Kosmač

Sreča

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Streškova bajta je stala sredi vasi in je bila najsmušenejša hiša v fari. Znotraj in zunaj lepo pobeljena, okna umita, podi poribani, police polne najrazličnejših rož. Za vse to pa je skrbela Streškova mati, ki je sodila med tiste naravnost čudežne ženske, ki si znajo iz nič ustvariti udobno življenje ali bogastvo na drobno, kakor bi temu lahko rekli. Ni imela ne vrta ne njiv in ne polj, pa je kljub temu vsako leto spitala prašiča, ki bi bil v čast vsakemu kmetu, in redila še dvanajst kur, šest zajcev in dve raci, ki sta bili na vasi edini zastopnici svojega plemena. In kakor je skrbela za dom, tako je skrbela tudi za svojega Matijo, da je bil sit, oblečen in čist. Spravila ga je k cestarju za pomočnika, da bi se delavci na kmetijah ne norčevali iz njega; peljala ga je v semenj, šla z njim romat na Sveto goro in ga vodila k maši kakor otroka — in Matija je ostal otrok do njene smrti.

Takrat mu je bilo še štirideset let. Ostal je sam in izgubljen. Klavrno je trpal po vasi in stokal. Vaščanom se je nekaj časa smilil in so mu dajali jesti. Potem pa so se ga

naveličali in so mu na vsak način hoteli vteptati v drobno glavo veliko misel na družico, ki bi mu nadomestovala mater. Strešek pa se je samo nasmihal. Končno sta ga o tem vprašala tudi oba kramarja od beneške meje, suhi in debeli Matelič. Ta dva moža, ki sta že nekaj let prenočevala pri Streškovih, kadar ju je pot zanesla po Idrijski dolini, je imel Matija zelo v čislih. Nosila sta pisane telovnike, kadila sta dolge viržinke, govorila sta široko in glasno, skratka, bila sta imenitna človeka, ki sta veliko vedela in znala. Zato se mu je zdel tudi nasvet, ki sta mu ga dala, vsega upoštevano vredno. Ko sta mu obljubila, da mu poišče ta dekle, se je nasmešnil in prikimal, češ tudi njega bo doletela sreča.

In tako se je Strešek še o tistem pustu oženil s čokato, kakih deset let mlajšo žensko, ki sta jo kramarja pripeljala od svoje beneške meje. Na to svojo ženitev je bil zelo ponosen. Hodil je po vasi kakor petelin po gnoju in vsakemu posebej razkrival čare in dobrote svoje Katarine.

»Saj sem vam pravil,« je govoril, »da bo prej ali slej tudi mene doletela sreča.«

Na jesen je Katarina porodila dekletce. Ljudje so takoj zašumeli, da je stvar prišla prezgodaj, da otrok ni Streškov, pač pa kramarjev od beneške meje, ki sta v tistem letu z naravnost občudovanja vredno trmo krožnjarija po Idrijski dolini. Ta sum sta kramarja še sama po-

trdila: suhi Matelič je šel otroku za botra in odrezal Katarini več kosov pisanega blaga; debeli Matelič, ki je prišel štirinajst dni kasneje, pa je odmeril Strešku žameta za hlače, ker je bil otrok že krščen in ni mogel več za botra. Ta kramarska darežljivost je spravila vaše ženske v težke sume: prve so trdile, da je otrok suhega, druga pa, da je debelega Mateliča. Uranjkarica pa je s svojim dolgim jezikom združila kar obe mnenji.

»Ne rečem dvakrat, da ni obeh,« je rekla in glasno useknila svoj čokati nos v pisan predpasnik. »Tadva kramarska fakina sta naprtla Strešku to srečo samo zaradi tega, da bi imela v naši dolini nekakšno zakonsko podružnico.«

Streška so te govorice nekoliko vznemirile; neke nedelje, ko je prišel od maše s polnimi ušesi čenč, je tudi nastopil, kakor pravimo. Toda Katarina ga je tako milo pogledala, da so mu solze zalile oči. Od takrat naprej je stal ure in ure ob zibki in strmel v Tinko, ki je grizla svoje rožnate pesti in ga opazovala z drobnimi, za spoznanje škilastimi, črnimi očmi. Nasmehnil se ji je in šel po vasi; njegov korak je bil mladosten in vedre njegove oči.

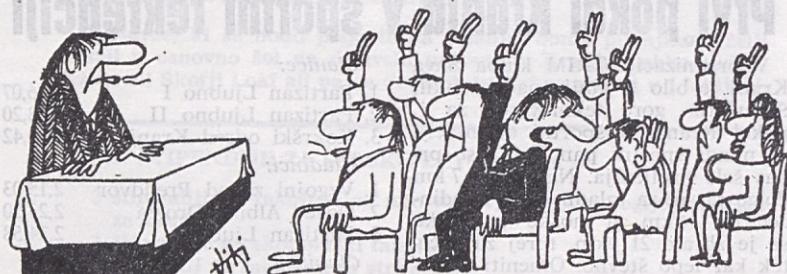
»O, ti moj bog ti,« je govoril sam s sabo in kimal z glavo. »Komaj tri mesece ji je, pa se ti že smeje. Ah, tega otroka bo doletela še velika sreča.«

Tinka pa je rasla, se viškala v naročju ter se malo jokala in veliko smejala z zvonkim, glasnim sme-

hom. Kmalu se je izkobacala iz zibke, capljala po hiši, stopila na cesto in kolovratila po vasi v pisanih krilcih, v takšnih, ki so imela komaj štiri velike rdeče rože, dve spredaj in dve zadaj. Jedla je čokolado in topila v ustih cedele, ki sta jih v velikih prgiščih prinašala kramarja od beneške meje — in ko ji je bilo šest let, je začela hoditi v šolo. Bila je majhna, drobna deklica, s črnimi, v dve tanki kiti spletenimi lasi in s še bolj črnimi, samo za spoznanje škilastimi očmi. Sedela je v prvi klopi in se venomer vrtela kakor klopotec v vetru. Naloge je pisala slabo, računati ni znala, pesmi pa se je rada učila na pamet. Kadar jo je učitelj poklical, se hitro planila pokonci, uprla svoj pogled naravnost v njegov obraz in vse je kazalo, da pazljivo čaka na vprašanje, toda v lica so se ji že dolble jamice, ki so naznaje bližajoči se smeh. Ko ji je učitelj stavil vprašanje in nato rekel svoj spodbudni »No?«, je le s težavo krotila svoje rdeče ustnice, ki so se hotele razširiti v pristrčen nasmeh. Ta smeh pa je blagemu šolniku, ki je bil sicer z malim zadovoljen, ni zadostoval. Vščipnil je smejoč se Tinko v lice in dejal: »Kaj se pa režiš, kakor bi te doletela ne vem kakšna sreča?« »Hahaha...« smo se zakrohotali po razredu, »saj je vendar Streškova.«

Streškova »sreča« učitelju ni bila neznana in zato se je prizanesljivo nasmehnil. Nasmehnila se je tudi Tinka in sedla.

(Nadaljevanje prihodnjič)

ZAKAJ ŽE GLASUJEMO?

Sestanek

»Tovarišice in tovariši. Zbrali smo se, da se pogovorimo o razmerah in problemih, ki se pojavljajo v naši delavnici. Želim, še več, pričakujem, da vsak od vas pove svoje mnenje, da daste svoje predloge in pomagajte razrešiti nastalo situacijo.

Vsi veste, da je disciplina v naši delavnici na najnižji stopnji, da so učinki slabi, ekonomičnosti sploh ni, da o rentabilnosti sploh ne govorim.

Devalvacije in inflacija spodkopujeta stabilizacijo. Infrastruktura... permanentno zaostajanje... sorodne asociacije... in tehnobirokrat-

ske strukture. Potrebna je nujna mobilizacija proizvodnih sil... likvidacija menedžerskih tendenc.

Radi bi, da po intuiciji, tudi vi poveste, kako se strniti v formacijo, ki bo samoiniciativno, homogeno in s kvalificirano akcijo evidentirala negativne in pozitivne v samem centru manipuliranja.

Formirali bomo... oboroženih... polfabrikati... mejni stroški... drugi so krivi... urediti na nivoju federacije. Mislim, da mi ne moremo veliko narediti.«

Ima kdo kakšno vprašanje?

Predlog?

Nič. Hvala in nasvidenje.

J. Stular

SAVA, glasilo delovne skupnosti industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov izdaja odbor za informiranje. Glasilo izhaja štirinajstredno, glavni in odgovorni urednik Jože Stular. Naslov uredništva: Kranj, Škofjeloška 6, telefon 25-461 int. 482 in 282. Tisk in klišej GP Gorenjski tisk Kranj.

List je oproščen temeljnega davka na podlagi mnenja republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS (št. 421-1/72 z dne 27. marca 1973).

Zahvala prijateljem in znancem

Iskreno se zahvaljujem vsem prijateljem, znancem, sodelavkam in sodelavcem ter tabornikom odreda Albina Drolca za lepe želje ter darila.

Kljub prijetni življenjski odločitvi in odločitvi, da se preselim v drug kraj, je bilo slovo od mojih, s katerimi me veže iskreno prijateljstvo ter lepi spomini — kar težko in ganljivo. Toda, prepričana sem, da naše vezi ne bodo prekinjene, želim, da ostanemo prijatelji in vesela bom vsakogar, ki se bo oglašil v mojem novem domu v Splitu.

Vsem vam in sploh vsem v Savi želim veliko uspehov in osebnih sreč.

Prisrčna hvala za vso pozornost, z lepimi pozdravi

Anica Bonin-Sučič
Stančevićeva 21/7
58000 Split

Vsi Savčani ne vedo vsega

Vrabček in slon

»Ti, presneti smrkavec, si kriv vseh teh težav,« se napihne napihnjeni slon pred majhnim vrabčkom.

»Ti in tvoja svojat tacate po zelenicah, po zraku letate brez reda, jeste, kjer se vam zahoče,« je bentil slon.

Vrabček je vztrepetal in trepetal: »Jo, prejoj, a jaz?«

Strmo je dvignil glavico, da bi pogledal slona naravnost v oči. Toda, te oči so bile za vrabčka visoko, previsoko.

»Skliči ti družino svojo in jim povej: zahtevam, da nam nehate de-

lati težave, da spoštujete red in pravila življenja. Če ne, vam bomo prepovedali..., zmanjšali...«

»...prepovedali..., zmanjšali,« je toliko v vrabčevih možganih. Ni vedel, ali naj odleti ali naj se upre. Naj pove slonu, da en sam slon potaca več trave na zelenicah, kot vsi vrabčki skupaj, da poje več hrane...

Dragi bralec, kaj bi ti odgovoril na vrabčkovem mestu?

Razmislite! Napišite in pošljite v uredništvo! Tri najboljše odgovore bomo nagradili (in objavili).